# SAMARANGSCH
# ADVERTENTIE-BLAD.

**A°. 1861.** **Vrijdag 10 Mei.** **N°. 19.**

**PRIJS** per **JAAR** voor *Samarang*. . . . *f* 12.—
" " " buiten *Samarang*. . . . " 14.—
*Na* **TWEE** *ure zullen er geene Advertentiën meer aangenomen worden.*

Dit **ADVERTENTIE-BLAD** wordt iederen **VRIJDAG** uitgegeven.

De prijs der Advertentiën, is van **een** tot **tien** woorden **een gulden**; verder voor iedere **vijf** woorden **vijftig cents** behalve het zegelregt voor den Lande.

BIJ DIT BLAD BEHOORT EEN BIJVOEGSEL.

## OFFICIEEL GEDEELTE.

DOOR ZIJNE EXCELLENTIE DEN GOUVERNEUR-GENERAAL *zijn de volgende beschikkingen genomen:*

### CIVIEL DEPARTEMENT.

**Ontslagen:**

Eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, dr. *P. L. Onnen*, laatstelijk eerste stadsgeneesheer te Soerabaija, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Eervol, wegens intrekking van hunne betrekkingen, de pakhuismeester, boekhouder en scriba bij de gewezen factorij van den Nederlandschen handel in Japan *J. A. G. A. L. Basslé* en de adsistent bij de factorij *L. C. J. A. de Vogel*, onder toekening van wachtgeld.

Eervol, uit zijne betrekking, de ambtenaar ter beschikking van den gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden *J. F. Levyssohn*.

**Ontheven:**

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de adsistent resident van Madjalengka (residentie Cheribon) *J. J. Meder*.

**Geschorst:**

In de uitoefening zijner betrekking, de kontroleur der inkomende en uitgaande regten te Batavia, *J. F. Leibbrandt*.

**Benoemd:**

Tot resident van Ternate, de ambtenaar op nonactiviteit *J. Blok*, laatst resident van Tapanoeli (Sumatra's Westkust.)

Tot gouvernements secretaris, de referendaris ter algemeene secretarie *C. de Waal*.

Tot adsistent-resident van Buitenzorg, de refenrendaris ter algemeene secretarie mr. *F. Th. Pahud*.

Tot adsistent-resident van Madjalengka (residentie Cheribon), de ambtenaar op wachtgeld *D. W. Rost van Tonningen*, laatst waarnemend landbouwkundig chimist bij het opgeheven etablissement te Buitenzorg.

Tot adsistent-resident van Siak, de adsistent-resident-magistraat, tevens fiscaal te Palembang, *M. J. A. Arnold*.

Tot adsistent-resident-magistraat, teven fiscaal te Palembang, de adsistent-resident van Tebing Tinggi, *A. J. F. Hamers*.

Tot tijdelijk fungerend secretaris bij den grooten landraad te Makasser, de ambtenaar der eerste klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indie mr. *A. Makkers*, thans werkzaam bij de griffie van den raad van justitie te Soerabaija.

Tot griffier bij den omgaanden regter in de vijfde afdeeling op Java, de substituut-griffier bij den raad van justitie te Samarang, mr. *H. C. M. van Kervel*.

Tot derden kommies op het bureau van den chef der derde waterstaatsafdeeling, de eerste klerk op voormeld bureau *C. E. de Jonker*.

**Gesteld:**

Ter beschikking van den directeur der kultures, de ambtenaar der tweede klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indie, *B. Smissaert*.

**Aangewezen:**

Als secretaris voor den Raad van Nederlandsch-Indie, de secretaris van het gouvernement *C. de Waal*.

### MILITAIR DEPARTEMENT.

**Verleend:**

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der genie en sappeurs *H. Rietveld*.

**Bevorderd:**

*Bij het Corps Genie en Sapeurs.*

Tot kapitein, de eerste luitenant-adjudant *K. L. Pfeiffer*.

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant *C. G. H. Coster*, beiden van het corps.

## BEKENDMAKINGEN.

*Voor het Land.* Debiteuren aan het Vendu-Departement te *Samarang*, over de maand Januarij jl. worden bij deze herinnerd, dat de aanzuivering van hun debet vóór of uiterlijk op ultimo dezer moet geschieden bij gebreke waarvan de betaling in regten zal worden gevorderd.

SAMARANG, den 8sten *Mei* 1861. (732) *De Super-Intendent van het Vendu-Departement voorn*ᵈ. W. J. BROUWER.

*Voor de Policie.* Met overwijzing tot de deswege bestaande bepalingen, acht de ondergeteekende het noodig *Samarangs* ingezetenen, ten overvloede, bij deze opmerkzaam te maken, dat de wegen en straten in de stad en voorsteden zullen moeten worden begoten, door de zorg der eigenaren, huurders of bewoners der huizen, bebouwde of ledige erven, ieder voor zoo ver de weg zich langs het in eigendom of in huur bezeten wordende erf, uitstrekt, met dien verstande, dat dezelve door de bewoners of eigenaren aan beide zijden, ieder voor de helft, zullen moeten worden begoten, en dat dáár wáár geene overburen zijn, de weg geheel zal moeten worden begoten, door de zorg der bewoners aan de andere zijde; — dat de begieting zal geschieden, twee malen 's daags des morgens vóór 8 en des middags vóór $4^1/_2$ ure.

De ondergeteekende noodigt een ieder alzoo uit, om welwillend aan het bovenstaande te willen gevolg geven, dewijl in een tegenovergesteld geval, zonder aanzien des persoons, de voorgeschrevene poenaliteiten zullen worden toegepast.

SAMARANG, *den 3den Mei* 1861. (679) *De Assistent-Resinent v. d. Policie*, F. A. LOUDON.

*Voor het Land.* De Kommandant der Artillerie in de 2de Militaire afdeeling op *Java*, maakt bij deze aan belanghebbenden bekend, dat op den 25sten Mei, des ochtends om 9 ure, ten zijnen bureele, eene publieke uitbesteding zal worden gehouden, voor de levering van Karton- en ongealuind Kardoespapier, waarvan de voorwaarden (met uitzondering van Zon- en Feestdagen) ten bureele bovengenoemd ter lezing liggen.

SAMARANG, 6 *Mei* 1861. (733) *De Kommandant voornoemd*, C. A. N. BOERS.

## IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

### AANGESLAGEN VENDUTIEN.

Op ZATURDAG den 11den Mei, in het Logement Java-Hotel.

Op MAANDAG den 13den Mei, voor het Woonhuis van *Goudriaan.*

Op DINGSDAG den 14den Mei, voor het Woonhuis van *H. Johan.*

Op WOENSDAG den 15den Mei, voor het Commissie-huis van *J. Hijmans*, door *Soesman & Co.*

Op DONDERDAG den 16den Mei, in het Pakhuis van *van Maanen & Co.*

Op VRIJDAG den 17den Mei, op het plein nabij de 2de Gouvernements Brug, van diverse Houtwerken.

Op ZATURDAG den 18den Mei, bij den Pachter der Pandjeshuizen.

### Advertentiën.

## Aangeslagen Vendutiën

VAN (734)

## SOESMAN & Co.

Op MAANDAG den 13den, ten Huize van den Heer *Goudriaan*, op Zeestrand, van ZEd. Inboedel.

Op WOENSDAG den 15den, in het Pakhuis van den Heer *J. Hijmans*, van eene belangrijke partij pas aangebragte Goederen.

Op VRIJDAG den 17den, Balken-Vendutie, voor rekening van de Heeren *B. Kopersmit & Co.*

Op DONDERDAG den 23sten, op Bodjong wegens vertrek, ten Huize van den Heer Mr. *van Kervel*, van ZEdG. Meubilair, etc.

Op DONDERDAG den 13den Junij, ten Huize van den HEdG. Heer *C. A. N. Boers*, op Pontjol, van ZHEdG. netten Inboedel, en

in het begin der maand Junij, op Tangool Agin, regentschap Koedoes, van 1000 gave Djatie-houten Balken.




Op morgen Zaturdag den 11den dezer, zullen

## JOOSTEN & CO.

**VENDUTIE HOUDEN**

van de nog onverkochte Goederen van het

## JAVA-HOTEL,

*waaronder:*

Eene partij Zilverwerk, Billard en toebehooren, Brandhout, Tafel- en Beddengoed, Glaswerk, Keukengereedschap, restant Dranken, enz., enz., enz. (735)

## VENDUTIE

op Maandag den 13den, ten huize van den WelEdel Gestr. Heer

## GOUDRIAAN,

DOOR

## SOESMAN & Co.

van een Toerwagen, een Reiswagen, een Bendij, een span goed gedresseerde Wagen-Paarden, tevens voor Bendij-trekkende en

**VOORTS:**

Bataviasche Meubels, als: Banken, Stoelen, Tafels, Knapen, enz., Ledikanten, Kasten, eene prachtige Pendule, Hang- en Tafellampen, Glas- en Porcelein en wat verder tot eene goed ingerigte huishouding behoort. (644)

WEGENS VERTREK

(645) ZULLEN

## JOOSTEN & CO.,

op Dingsdag den 14e. Mei,

Vendutie Houden voor het Woonhuis van den Heer

## H. L. JOHAN,

in de *Oude Stadhuis-Straat*, van ZEd. wel onderhouden Inboedel.

## VENDUTIE

## door Soesman & Co.,

op Woensdag den 15den dezer,

in het achter Pakhuis van den Heer Jacobus Hijmans,

**van diverse Koopmanschappen, als:**

Laken, Jassen,- en Broekenstof, Boordjes, Dassen, Voorhemden, eenige Coiffures van Bloemen, Lint en Chenille, Crinolines naar den laatsten smaak met stalen Ressorts, Mitaines, Kleedjes, Parasols en Marquises, fijn wit Linnen voor Dames Kabaija's enz., IJzergaren, eenige Horologiën, eene partij Lijnolie, divers Glas- en Aardewerk, gemaakte Kleederen, enz., enz. (736)

### Op de Vendutie van WOENSDAG den 15den dezer,

*zal voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan, aan meestbiedende worden verkocht:*

HvV 57, 1 kist inhoudende 10 stel à 4 pecs tafel- en servetgoed.
ex " 452, 1 kist 45 ps. cambrics n°. 30.
" " 448, 1 " 22 " " " 24.
" 1, 1 " inh. 76 diverse bl. provisiën.
H & C 755, 1 " " 50 doozen à 1 ℔ genuanceerde borduurwol,

*alles min of meer door zeewater beschadigd, gelost uit het Ned. Schip* ALMELO, *kapt.* R. P. Tjebbes. (737) SOESMAN & Co.

### Op de Vendutie van WOENSDAG den 15den dezer,

*zal nog voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan, worden verkocht,*

de ondervolgende kisten SPIEGELS,

allen min of meer door zeewater beschadigd, gelost uit het Ned. Schip "ALMELO" kapt. *R. P. Tjebbes*, als:

JFK 101/107, 7 kisten ieder inhoudende een paar groote spiegels in rijk vergulde lijsten.

(738) SOESMAN & Co.

Op Donderdag den 16den Mei 1861,
*zullen de ondergeteekenden Vendutie houden,*
voor rekening van belanghebbenden, in de Pakhuizen van de Heeren

VAN MAANEN & CO.,

in de *Hoogendorper-Stroomstraat* alhier, van
cc. 40 Balen TABAK, bereid voor de Europesche Markt.

**DIVERSE ARTIKELEN,**

ALS:

Fraaije Zijden Stoffen voor Damesjaponnen en Kinderkleedjes, zwarte Zijden Dassen, Zijden Gaas en Tafetas, Glaswerk, Porceleinen Eetserviezen, Cristallen Dessert-Servies, Lampenbollen, fijne Manilla Sigarenkokers, Schilderijen, Marmeren Vazen, Marmeren Bladen voor Tafels en Knapen, Engelsch Plated Theestel, etc.; voorts:

**Diverse Dranken,**

Wijnen, Constantia Wijn, puike Portwijn, Champagne.
EEN FACTUUR NIEUW AANGEVOERDE
VERSCHE PROVISIEN,
in blik en stopflesschen en wel bij kleine partijen geschikt voor
HUISELIJK GEBRUIK.
Gedroogde Vruchten, Krenten, Vogeltjes-Zaad, Zuren en wat al verder te voorschijn zal worden gebragt.
(685) PRINGIERS & Co.

OP DE VENDUTIE
van Donderdag den 16den Mei 1861,
*zullen ook voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:*
V. M. & C. No. 1, 2, 3, 5, 6, 9, 10 en 14
8 kisten à 36 riemen

**Hollandsch Propatria Papier,**

allen min of meer door zeewater beschadigd en aangebragt per *„Almelo"* kapt. R. J. TJEBBES.
(715) PRINGIERS & CO.

OP DE VENDUTIE
**van Donderdag den 16e. Mei 1861,**
*zullen nog worden verkocht:*

**4 paren prachtige SPIEGELS,**

in vergulde lijsten.
(716) PRINGIERS & CO.

**BALKEN-VENDUTIE.**

Op VRIJDAG den 17den dezer,
zullen door
SOESMAN & CO.
voor rekening der Heeren B. KOPERSMIT & Co.,
*tegen 2% vendu-salaris worden verkocht:*
500 gave oud gekapte djattiehouten balken en 100 doodkist-planken.
*liggende op de gewone stapelplaats.* (719)

Op Zaturdag den 18den Mei,
in de Chinesche Kamp bij den Pachter der Pandjeshuizen, van vervallen Linnen Pandgoederen, zoomede Juweelen, Goud- en Zilverwerken, over het 2e. kwartaal 1859. (717)

Suikeronderneming Pebajoran en Kalang Sarie.

Op Woensdag den 22sten Mei 1861
*des voormiddags ten 10 ure,*
zullen voor het Kantoor van den Heer

**Jhr. Mr. F. JUNIUS van HEMERT,**

*publiek worden verkocht,*
*onder nadere goedkeuring der Verhuurders:*
Het regt van Huur op bovengenoemde landen, loopende nog Zes jaren, alsmede op Inventaris, Aanplant enz., volgens daarvan opgemaakte staat.
Nadere informatiën bij
Jhr. F. E. LEYSSIUS, *Pebajoran*,
B. KOPERSMIT & Co. *qq.*, } *Batavia.*
TIEDEMAN & VAN KERCHEM *qq.*, }
BATAVIA, 1 *Mei* 1861. (718)

VENDUTIE.
Op Woensdag den 22sten dezer, zullen
PRINGIERS & CO.,
ten huize van den WelEdele Heer
J. BUSSELAAR,
*(Weg naar Pontjol,)* (720)
Vendutie houden, van ZEd. zeer netten en goed onderhouden Inboedel, als:



Bataviasche Banken, Stoelen, Kasten, Tafels en Ledikanten, Spiegels, Schilderijen, Engelsche Hang- en Tafellampen, Serviezen, Glaswerk enz., enz., alsmede: 1 Vis-à-vis, 1 Milord, 1 span goede Wagen-Paarden, Tuigen, en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.

VENDUTIE WEGENS VERTREK,
op Donderdag den 23sten dezer,
door
SOESMAN & CO.,
ten huize van den WelEdelGetr. Heer

**Mr. VAN KERVEL,**

**op Bodjong, van ZEdG. zeer netten inboedel,**
bestaande uit:
Bataviasche- en Sonno-houten Meubels, waaronder eene Schrijftafel, Boeken en Kleederkasten, Spiegels, Schilderijen, Hang- en Tafellampen, een groot ijzeren Ledikant, diverse Glas-, Kristal-, Porcelein- en Pleetwerk.
VOORTS:
van een zoo goed als nieuwen Mylord op Engelsch onderstel, eene sterke Bendij, Wagen en Bendij-Paarden, eene collectie Bloemen in Japansche en Chinesche Potten, enz., enz.
(721) SOESMAN & Co.

*Let Wel!*
Tegen den 10den Junij a. s.,
later door het Vendu-Departement te *Pattie* vast te stellen, zullen (722)

**SOESMAN & CO.,**

te *Tangoel-Angien*, digt bij de groote Brug aldaar
VENDUTIE HOUDEN, VAN:
Circa 1000 stuks gave Djattie-houten Balken van alle dimensiën, geschikt voor Huis- en Fabriekbouw, 100 groote Chinesche Doodkist-planken, liggende op het plein voor het Zout-Pakhuis.

**VENDUTIE OP PONTJOL.**

Op Donderdag den 13den Junij a. s.
zullen
SOESMAN & CO.,
*voor rekening van den HoogEdelGestr. Heer*

**C. A. N. Boers,**

VENDUTIE HOUDEN
van ZHEdG. zeer netten INBOEDEL,
waaronder een prachtig Ameublement van massief Mahonie-hout, diverse groote Ledikanten, Kasten, Tafels, Knapen, etc., groote Spiegels en Schilderijen, echt Engelsche Hang- en Tafellampen, een zoo goed als nieuwe Victoria Toerwagen, twee span goed gedresseerde Wagen-Paarden
en wat verder te voorschijn zal worden gebragt. (723)

**Op de Vendutie van**

Donderdag den 13den Junij,
ten Huize van den Majoor der Artillerie

**C. A. N. BOERS,**

*zal alsnog worden verkocht:*
Eene Karikel met hardloopende Overwalsche Paarden.
(724) SOESMAN & Co.

**BRANDKASTEN,**

in drie verschillende grootten, geschikt voor Geldkisten, voor Kantoren, enz., pas ontvangen en verkrijgbaar bij
(725) SOESMAN & Co.

*Ontvangen:*

**Japansche Schutsels van 8 bladen,**

Tafel- en Servetgoed, fijn zwart Laken, Japansche Nachtspiegels, Bezems en Voetvegers, zeer fraai Klamboegoed en Franjes, Propatria en fijn Velijn Postpapier, Scheer-Étuis en Dames Nécessaires, Parfumeriën van de *Société Hygiénique*, Eau de Cologne H. & S., nieuw model Koffijkannen, superieure Scheermessen, vergulde en Bronzen

**PENDULES,**

Amerikaansche Klokken.
(687) THOOFT & CO.

Pas ontvangen:

**RUSSISCH LINNEN,**

geschikt voor jassen- en broekenstof.
(726) SOESMAN & Co.

**WEDEROM ONTVANGEN:**

1 Vis à Vis
1 Milord,
1 Tentwagen,
(689) bij PRINGIERS & CO.

*Aan Heeren Suiker-Fabriekanten!*
SOESMAN & CO.,
*hebben ontvangen:* (727)

**Echt Engelsch BEENZWART,**

verkrijgbaar in vaatjes van ca. 100 ℔, welke tegen zeer billijken prijs verkrijgbaar is.

**Pas Ontvangen:**

VERSCHE
**Macassaarsche Roode Vischjes**
en
**NOOTENMUSKAAT GELEI,**
(692) bij J. P. BRANDES.

**Porseleinen en Granieten**

**EET-SERVIEZEN,**

van 12, 18 en 24 Personen,
(688) bij PRINGIERS & CO.

**PUIK LANSBIER,**

en het zoo zeer gewilde Bier, merk
DE LEEUW,
weder ontvangen bij
(728) SOESMAN & Co.

*Pas Uitgepakt:*

**Élegante Stroo-Hoeden,**

met hooge bollen, naar den laatsten smaak,
(690) bij J. ANDRIEUX.

**Puike Vatwijn,**

op fust en door ons zelven afgetapt, Valk Bier op heele en halve flesschen, Lans-, Kitzinger- en Allsopps Bier in kruiken en flesschen, Delicieus Bier merk *de Leeuw*, Champagne, Bourgogne, gewone en fijne Roode Wijn in soorten, Rhijnwijnen, Likeuren, Cognac *Hernozant, John Alberty*, etc. etc., alles verkrijgbaar bij
(702) SOESMAN & Co.

PUIKE PUIKE

**HAMMEN,**

(686) bij JOOSTEN & Co.

**SOESMAN & CO.,**

*hebben ontvangen:*
Eenige Hollandsche Facturen, waaronder eene van PROVISIEN van *Nieuwenhuizen*,
ALS:
Een groot assortiment Groentens, Idem Vleeschen, waaronder Zwezerikken, Vruchten op Brandij, Zuren, waaronder Kwetsen, Likeuren van *Focking*, Bessen-Genever in groote flesschen, Banket van *Schalenkamp*, Koek in trommels van 1 ps., Engelsche Zalm, etc. etc. (697)

**PUIK HAANTJES**

EN

**VALKER BIER,**

dit laatste op ½ flesschen.
(690) PRINGIERS & CO.

**Zinkwit, Loodwit**

en andere Verwwaren.
Zink en IJzer in bladen, Spijkers van alle dimensiën, Glasruiten en eene factuur IJzerwerken, alles aan boord der *Staatsraad van der Houven*, ieder oogenblik verwacht wordende.
(698) SOESMAN & Co.

## LIGT ZEILDOEK

geschikt voor huiselijk gebruik en Verlakt Tricot voor Schoenen; zoomede Elastique voor idem.

(691) SOESMAN & C°.

EEN FACTUURTJE

## Prachtige Hartsvangers,

pas uitgepakt bij (695) PRINGIERS & C°.

## Fijne Degenstokken,

(693) bij JOOSTEN & C°.

## Echte Mexicaansche Vanille,

in groote stangen.

Weder ontvangen en verkrijgbaar bij

(699) SOESMAN & C°.

## DAMES MODE-MAGAZIJN

VAN

## SWAAB & CO.

*Per Almelo ontvangen:*

Parijsche Dames-Hoeden, Berthes.
Bal- en Soirée-Coiffures. (701)
Bruidskransen en Ja[illegible]
Ceintures met Agraffes, etc., etc.

Stolpen en Engelsche

## HANGLAMPEN en KROONEN

van 4, 5 en 6 lichten, pas uitgepakt bij

(694) SOESMAN & C°.

## Ontvangen:

Zwart Moiré.
Prachtige Bruidsvoiles op zijden Tulle geborduurd.
Prachtige Baljaponnen, gaze de liz.
Witte en zwarte zijden Tulle.
Zwarte en gekleurde Netten.
Wit Satijnen Schoenen.
Chenille in alle kleuren.
Knoopzijde „ „
Patent Stremien.
Waaijers met en zonder bouquet, ook met Tjandana Hout.
Zwarte Gitten en Koralen.
Zwarte breede fluweelen Linten, effen en gebrocheerd.
Voiles voor Amazone.
Zwarte Moiré Linten.
Gouden Médaillons.
Ceintures met Gespen.
Pompadour Kussens.
Malta Mite[illegible]
Mitaines me[illegible]
Stroo-Hoeden voor Meisjes en Jongens.

(700) HAMMEL & C°.

*Per Almelo* ontvangen:

Cachimir d' Ecosse.
Thibet.
Mousseline.
Zijde voor Japonnen, nieuwe Dessins.
Mitaines.
Coiffures in soorten.
Barège Anglais.
Balrobes, nieuwe smaak, etc., etc.

(729) bij GEZUSTERS GEIB.

Ontvangen het Maandwerk

## EUROPA.

verzameling van In- en Uitlandsche lettervruchten, ter bevordering van
WERELDKENNIS EN AANGENAAM ONDERHOUD,
14 deelen netjes gebonden en met eene menigte keurige plaatjes,
*f 50,— het Stel.*

☞ Eene onuitputtelijke bron van aangename lecturen in Binnenlanden en op Buitenposten.

(730) DE GROOT, KOLFF & CO.

## 244ste trekking Nederlandsche

## STAATS-LOTERIJ.

LOTEN

voor bovenstaande trekking zijn *onmiddelijk* op *franco* aanvrage verkrijgbaar tegen de navolgende prijzen à Comptant:

HEELE Loten . . . *f* 100.—
HALVE „ . . . „ 50.—
VIJFDE „ . . . „ 20.—

Na afloop van elke trekking ontvangen de ondergeteekenden per Mail de *Officieële Lijsten* en kunnen belanghebbenden daarvan inzage bekomen.

(449) DE GROOT, KOLFF & C°.

## PUIKE MANILLA SIGAREN N°. 2,

*à f 42.— Comptant,*

(731) bij GEZUSTERS GEIB.

GRATIS.

*Geheel ten voordeele van de Slagtoffers van den Watersnood in den Bommelerwaard en het Land tusschen MAAS en WAAL,*

is bij de ondergeteekende Boekhandelaren en Boekdrukkers in Nederlandsch-Indie, de Inteekening geopend op eene

## GROOTE PLAAT,

*voorstellende 24 Tafereelen*

UIT DEN

## WATERRAMP IN DEN BOMMELERWAARD,

TER PLAATSE ZELVE GETEEKEND

door den Heer **LAST**,

PRIJS *f* 5.—

Deze PLAAT, circa 75 Ned. duim breed en circa 55 Ned. duim hoog, bevat Tafereelen uit **Bommel, Zuilichem, Gameren, Nieuwwaal, Bruchem,** enz., en wordt met Tint gedrukt, op extra zwaar Papier, groot 110 bij 70 Ned. duimen.

Bij ruime deelneming zullen wij van de Uitgevers (WEIJTING & BRAVE te *Amsterdam*) een groot getal exemplaren tegen veel verminderden prijs trachten te bekomen, en de totale overwinst in handen stellen van de Hoofdkommissie tot ondersteuning der behoeftigen in Nederland.

Vroeger is eene dusdanige poging door den Boekhandel in Indie met den gunstigsten uitslag bekroond geworden. Wij vertrouwen dat dit thans evenzeer het geval zal zijn, nu wij het tooneel eener ramp ter veraanschouwelijking wenschen te geven, die de schoonste en rijkste Provincie van ons Vaderland, zoo onbeschrijfelijk zwaar geteisterd heeft.

Eene zelfde bezoeking trof ook een groot gedeelte van Java en van allerwege stroomden de aanzienlijkste giften tot leniging dier ramp.

Een overgebleven penningske vragen wij voor onze diep ongelukkige Landgenooten, die men alleen door particuliere weldadigheid kan opheffen uit hunnen beklagenswaardigen toestand. O! men bedenke wel, dat waar *hier* een geduchte watersnood vele heeft getroffen, al de akeligheid en ellende daaraan verbonden, *ginds* nog zijn vererger door een killen ijsvloed!

Iedere extragift zal ons bovendien welkom zijn. Alle bijdragen (zoowel die voor Inteekening op de plaat als extragift) gelieve men bij de Inteekening te voegen ten einde, ze al dadelijk en achtereenvolgens naar Nederland te kunnen overmaken.

Van alle ontvangen gelden zal uitvoerig melding en verantwoording in dit dagblad worden gedaan.

W. BRUINING,
H. M. VAN DORP,
G. KOLFF & C°., } *te Batavia.*
LANGE & C°.,
W. OGILVIE,
G. C. T. VAN DORP,
DE GROOT, KOLFF & C°., } *te Samarang.*
Gebr. GIMBERG & C°.,
Chs. KOCKEN, } *te Soerabaija.*
LE ROIJ & C°.
W. EEKHOUT & C°., *te Makasser.*
R. H. VAN WIJK Rzn. *te Padang.*

## DE ZALFEN PILLEN VAN HOLLOWAY.

Zijn een wonderbaar geneesmiddel voor open beenen en alle soorten van wonden. De groote verkoop van dit onschatbare middel in alle deelen der wereld is het meest overtuigende bewijs van hunne doelmatigheid bij: open beenen, oude wonden, zweren en huidziekten. Duizende menschen, die aan de vreeselijke ziekten leden, zijn genezen geworden door het gebruik van dezelve, nadat ieder ander middel te vergeefs was aangewend; en het is een onbetwistbaar feit, dat er zich geen geval kan voordoen hoe verwaarloosd of verouderd, hetwelk niet in korten tijd geheel zal genezen worden door dit wonderbare geneesmiddel; daarom moet diegene die door dergelijke ongemakken geplaagd wordt het dadelijk beproeven.

*De Prijzen zijn als volgt:*

Doosjes PILLEN à . *f* 1.—, *f* 3.—, *f* 5.—
Potjes ZALF à . „ 1.—, „ 3.—, „ 5.—

Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

*Ze zijn op franco aanvrage à contant te bekomen:*

| | | | |
|---|---|---|---|
| Te *Soerabaija* | bij | LE ROY & C°. | |
| „ | „ | „ | MOSSEMBEKKER & C°. |
| „ | „ | „ | D. MAURITZ MARTENS. |
| „ *Probolingo* | „ | ZIMMERMAN & C°. | |
| „ *Banjoemaas* | „ | M. S. CHERIMAN. | |
| „ *Djocjokarta* | „ | DEEKENS & C°. | |
| „ | „ | „ | Wed. C. W. v. D. LAAN. |
| „ *Soerakarta* | „ | W. VELDMAN en Wed. SAFFINGER. | |
| „ *Tagal* | „ | Mevr. de Wed. VAN DORT. | |
| „ | „ | „ | A. J. VAN DER VOORT. |
| „ *Cheribon* | „ | W. GALISTAN. | |
| „ *Buitenzorg* | „ | P. SCHREUDER. | |
| „ *Samarang* | „ | DE GROOT, KOLFF & C°., H. L. DE LYON, JOOSTEN & C°. en bij | |

(12) SOESMAN & C°.

LEVERING VAN

## Versche Visch.

## MAAS WIRIO,

Houder van Vischvijvers aan het Zeestrand,
(VROEGER BURLET),

beveelt zich aan, om ten allen tijde Versche Visch (**BANDANG** en **BLANAK**) te leveren, tegen redelijken prijs, des gevorderd bij het vangen doelmatig en zonder schenden te slagten. Bestellingen te allen tijde.

Prijs omstreeks 60 Ct. Kattie. (739)

Met goedkeuring zijner Superieuren en toestemming van den Heer Resident.

## Soirée Italienne Amusante

(EXTRA ORDINAIR,)

TE GEVEN DOOR

## P. PEDROJETTA,

op Vrijdag 10 Mei, in het Komedie-Gebouw alhier.

**PROGRAMMA.**

1ste GEDEELTE:

Ligchaamssterkte, groote Gymnastie in Ringen, door den Professor **A. Pedretti.**

2de GEDEELTE:

18 Goocheltoeren met Kaarten en Machines, door **P. Pedrojetta.**

3de GEDEELTE:

Groote Gymnastische Toeren, voorgesteld op eene Vache Trappeso, door **A. Pedretti.**

4de GEDEELTE:

18 nieuwe Toeren, (Physique Mécanique) met Kaarten en Machines, pas uit *Europa* ontvangen en op *Java* onbekend.

5de GEDEELTE:

Groote en zware Toeren, (extra ordinair) op den Dopio Trappeso, nieuw uitgevonden en geëxecuteerd door **A. Pedretti.**

Niets zal door hun onbeproefd gelaten worden om het geëerde publiek eenen aangenamen avond te verschaffen.

De opbrengst van deze Soirée zal de helft ten voordeele van de ongelukkigen door den Watersnood in *Holland* bestemd zijn en de helft ten benefice van den Prestigiditateur.

**AANVANG DES AVONDS TEN 8 URE.**

**PRIJZEN DER PLAATSEN:**

Voor een Heer of Dame . . . . . *f* 2.50
„ een Militair . . . . . . . „ 1.50
„ een Kind . . . . . . . . „ 1.—

Vaste Plaatsen kunnen worden besproken tegen betaling van 50 Cts. per plaats, op *Donderdag den 9e. dezer*, van des morgens 8 tot des namiddags 4 ure en op *den dag der Voorstelling* in het Komedie-Gebouw.

P. PEDROJETTA.

## SAMARANGSCH LIEFHEBBERIJ-TOONEEL

TOT

## NUT EN VERMAAK.

**OP VEREEREND VERZOEK.**

Op DONDERDAG den 16den MEI,

ZAL MET MEDEWERKING VAN DE

MUZIEK-VEREENIGING ST. CECILIA,

*ten Tooneele gevoerd worden:*

## EEN BANK-BILLET

VAN

## DUIZEND GULDEN,

Oorspronkelijk Blijspel met Zang, in 2 Bedrijven,

DOOR **A. RUIJSCH.**

**TOEGANG-KAARTJES** zijn verkrijgbaar op *Woensdag den* 15den *dezer* en op den dag der Voorstelling, van 's morgens 8 tot 2 ure, in het Toko-Locaal van de Boekhandelaren DE GROOT, KOLFF & Co., alwaar op die dagen ook **VASTE PLAATSEN** kunnen besproken worden, tegen extrabetaling van **50** Centen, waarvoor Billetten met de Nummers der genomene plaatsen zullen worden afgegeven.

**DE PRIJZEN ZIJN BEPAALD:**

Voor een HEER. . . . . . . . *f* 3.—
„ eene DAME of KIND. . . . . „ 2.50

*De Deuren zullen ten half zeven ure geopend zijn.*

***Aanvang ten half acht ure.***

*De Tooneel-Directeur,*

(630) KLATT.

ASIJA

## TAN PIKLIAN,

tingal Straat *Gang Blakang*,

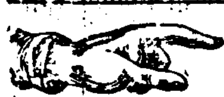


sewaken KOEDA sama KRETA njang terseboet die bawa inie:

| | | |
|---|---|---|
| *Demak.* | *f* | 18.— |
| *Koedooc.* | „ | 40.— |
| *Goeboek.* | „ | 20.— |
| *Oenarang.* | „ | 18.— |
| *Willem I.* | „ | 34.— |
| *Salatiga.* | „ | 40.— |
| *Kaliwoengoe.* | „ | 18.— |
| *Kendal.* | „ | 25.— |
| *Troeko.* | „ | 35.— |
| *Weleri.* | „ | 45.— |

Tetapie inie baijaran kaloe balik didalem satoe hari djoega, djadie baijar baliknja tjoema separo sadja, djadie kaloe orang maoe pigie die *Demak*, piegienja baijar *f* 18, baliknja *f* 9, Goengoong *f* 27; begietoe djoega atoerannja voor piegie die lain lain tempat njang terseboet diatas inie; saija minta kaloe orang maoe balik lantas die kassie taoe lebie doeloe. (708)

DI SINIE DJOEGA SEWAKEN KRETA.


Bij eene Familie op een Land nabij *Salatiga*, wordt gevraagd een **GOUVERNEUR** of eene **GOUVERNANTE**, ter algeheele opleiding van twee Jongens en twee Meisjes, waarvan drie reeds onderrigt genieten; kennis van Muziek (*Piano*) is een vereischte. Inclinerenden gelieven zich, met opgave van Conditiën, te vervoegen onder Letters A. A., bij de Heeren *de Groot, Kolff & Co.* Samarang. (703)


In de Vorstenlanden, digt bij de Hoofdplaats, verlangt men eene

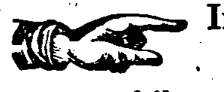
## GOUVERNANTE,

om aan **DRIE MEISJES** onderwijs te geven, waaronder **PIANO-LESSEN;** salaris naar bekwaamheden.

Reflecterenden gelieven zich te adresseren brieven franco, aan de Heeren DE GROOT KOLFF, & C°. te *Samarang*. (550)


Namens het Bestuur van het **PROT. WEES- EN ARMHUIS** alhier, noodigt de ondergeteekende allen uit, die genegen mogten zijn, de betrekkingen van WEESVADER en WEESMOEDER in bovengenoemde inrigting op zich te nemen, zich ten spoedigste in persoon bij den ondergeteekende te vervoegen.

(705). A. DE BRUIJN, Mz.


In een Handelshuis hier ter Stede

**WORDT GEVRAAGD**

een geschikte **BOOMKLERK** tevens belast met het loopend Kantoorwerk.

Reflecterenden adresseren zich, met franco brieven onder Lett. Z bij de *Uitgevers dezes*. (740)

*Voor de Armen.* De Besturen der R. K. Armenkas en der Vereeniging van den *H. Vincentius à Paulo*, brengen opregten dank aan den milden gever *J. A.* voor de 2 liefdegiften ad *f* 75 ieder.

*De Thesaurier,*
J. LIJNEN.


Van af heden heb ik ondergeteekende mijne Procuratie op den Heer M^r. **VAN RONKEL**, ingetrokken. Wed. T. LOZE.

DJOCDJOKARTA, 27 *April* 1861. (706)


Tot narigt van Heeren belanghebbenden bij den boedel van wijlen **M. CARAPIET,** zij dienende, dat het afleggen van rekening en verantwoording door den ondergeteekende vroeger bepaald op den 10den dezer, alsdan niet kan plaats vinden, aangezien er nog een restant Goederen te verkoopen blijft, waarvoor vendutie is aangevraagd op 11 dezer en dat alzoo die rekening en verantwoording alsnu door hem ten zijnent zal worden afgelegd op Zaturdag den 18den dezer 's morgens ten 10 ure. (741)

SAMARANG, 8 *Mei* 1861. W. DE JONG, qq.


Een **HOLLANDER** van middelbare leeftijd, sedert geruimen tijd in deze gewesten, niet onbekend met de Fransche en Engelsche talen en de Italiaansche boekhouding, daarbij over een middelmatig kapitaal kunnende beschikken, biedt zich aan als deelgenoot in de eene of andere handelsonderneming.

Brieven Franco Lett. L. Z., adres de HH. *de Groot, Kolff & Co.*, Samarang. (742)


Het KANTOOR van

**Mr. VAN DER LEEUW,**

**Advocaat en Procureur bij den Raad van Justitie te Samarang,**

is verplaatst naar de *Heerenstraat*, in het Locaal vroeger geoccupeerd door Jhr. M^r. TJARDA VAN STARKENBORGH. (704)


Belangrijke mededeelingen zijn ontvangen, voor den heer

**CH. KIENITZ,**

die zich voor inlichtingen dienaangaande gelieve te vervoegen bij de *Uitgevers dezer Courant*. (707)



**EEN HUIS,**

nabij de R. C. Kerk, te bevragen bij

(744) H. L. DE LYON.



## Voor Vracht en Passage

*naar Soerabaija,*

wordt aangeboden het Ned. Schip **STAD ASSEN**, Kapt. **Haverbult**, om ten spoedigste te vertrekken.

Nadere informatien zijn te bekomen bij

*De Agenten,*
(710) DORREPAAL & C°.

*Per Mail ontvangen:*

LETTRE
à M. le V^te. de la Guéronnière
EN RÉPONSE A LA BROCHURE
**LA FRANCE, ROME ET L'ITALIE**
PAR
MGR. L'ÉVÊQUE D'ORLÉANS.

# LE PAPE
ET
# LA DIPLOMATIE
PAR
**LOUIS VEUILLOT.**

*Nog voorhanden:*

LA FRANCE, ROME ET L'ITALIE,
PAR
A. DE LA GUÉRONNIÈRE.

(714) DE GROOT, KOLFF & C°.

## HOOFD-DEPOT voor SAMARANG
VAN
## IJZERMENIE,
## bij Soesman & Co.

Deze Menie geheel uit zuiver IJzer bestaande en als chemisch preperaat bereid, is de meest geschikte om IJzeren Schepen, Machinerien en alle IJzerwerken mede te bestrijken, daar deze een kunstmatigen Roest op het IJzer brengt en zich daarmede geheel vereenigt, en daardoor het Roesten of Oxyderen bepaaldelijk voorkomt.

Bij iedere andere Verwstof op IJzer aangewend zal men bevinden, dat tusschen Verw en IJzer eene groote mate van Roest ontstaat en de Verw na eenigen tijd van het bestreken ligchaam loslaat, en er bij stukken of schelven afvalt. Deze IJzermenie daarentegen vereenigt zich met de vochtdeelen en het bestreken ligchaam, terwijl dezelve na goed gedroogd te zijn eene zeer harde huid geeft.

Daarenboven heeft zij dit belangrijk voordeel, dat men met eene zelfde hoeveelheid ruim ¼ oppervlakte méér bestrijkt, dan met iedere andere Verwstof, terwijl men dezelve, met gekookte Lijnolie aangemaakt, weken lang kan laten staan zonder een korst te vormen of een hard bezinksel te geven; men heeft die dan slechts goed door te roeren om weder als versch gemaakt gebruikt te kunnen worden.

Aan deze IJzermenie zijn derhalve de volgende voordeelen verbonden als:

Algeheele voorkoming van den Roest.
Besparing van ruim ¼ bij het gebruik.
Aangemaakt zijnde, laat zij geene korst of hard bezinksel achter, zijnde een zuiver chemisch preparaat.

De verkoop geschiedt ℔100 Ned. ℔ en is de prijs 30% goedkooper dan de Loodmenie.

*NB.* Ter voorkoming van namaak is ieder fust bij het openen voorzien van de eigenhandige Signature der Fabrikanten Fol Jun^r & C°. (743)

Thans verkrijgbaar bij SOESMAN & C°.



## Vracht naar Nederland

wordt aangeboden
met het Nederlandsche Schip
**STAADSRAAD VAN DER HOUVEN**
kapt. F. HEIJMERIKS,
hetwelk eerdaags hier verwacht wordt.

*Nadere informatiën bij*

(745) *De Agenten,*
JACOBSON & C°.



**DE VERTREKDAGEN DER**

## Stoomboot Oenarang

zijn bepaald als volgt:

Van BATAVIA naar SAMARANG,
16 en 31 *Mei*.
Van SAMARANG naar SOERABAIJA,
19 *Mei*.
Van SOERABAIJA naar SAMARANG,
24 *Mei*.
Van SAMARANG naar BATAVIA,
11 en 26 *Mei*.

*De Boekhouders,*
E^m. C. WERMUTH.
(746) C. S. VAN HEECKEREN.

## VERTREK-DAGEN DER STOOMSCHEPEN

**van de onderneming van**

## W. CORES DE VRIES.

Van *Batavia* naar *Samarang*,
den 7den, 14den, 22sten en 25sten Mei.
Van *Samarang* naar *Soerabaija*,
den 10den, 17den, en 25sten Mei.
Van *Soerabaija* naar *Samarang*,
den 7den, 14den, 21sten en 27sten Mei.
Van *Samarang* naar *Batavia*,
den 9den, 16den, 23sten en 29sten Mei.

B. KOPERSMIT & CO.

SAMARANG, 4 *Mei* 1861. (751)

## PASSAGE NAAR NEDERLAND,


wordt aangeboden met het voor den overvoer van Passagiers doelmatig ingerigt Nederlandsch Driemastschip

**CHRISTINA HELENA,**

Kapt. **C. TJEBBES,**

om tegen het einde dezer maand regtstreeks van hier te vertrekken. *De Agenten,*

(711) JACOBSON & C°.

## HUWELIJKEN.

Getrouwd:

GEORG GUSTAV LüBBERS
met
BARTHA FRIEDERIKA ELISE,
geboren *van Jess.*

HAMBURG, *den* 10*den April* 1861. (747)

## GEBOORTEN.

Bevallen van eene *DOCHTER*, vrouwe J. C. S. BOERS, geb. Bar^sse. *van Reede van Oudtshoorn.*

SAMARANG, 9 *Mei* 1861. (748)

Bevallen van eene *DOCHTER*, T. VROOM, *van der Klugt.*

DJOCJACARTA, 11 *April* 1861. (749)

Bevallen van eene *DOCHTER*, JANE NOAKES, echtgenoote van *E. R. Haijhton.*

PASOEROEAN, 29 *April* 1861.

(*Eenige kennisgave.*) (750)

## STERFGEVALLEN.

Op den 30sten *April* jl. overleed te *Samarang*, in den ouderdom van ruim 43 jaren, onzen geliefden Broeder en Behuwdbroeder *Rutger Schiff.*

SAMARANG, C. VON BORNEMANN.
den 3den *Mei* 1861. H. M. VON BORNEMANN.
(713) *Schiff.*

Op heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, mijne dierbare Echtgenoot *E. C. A. BORNEMANN*, in den ouderdom van 36 jaren.

SALATIGA, W. K. E. HUYGEN DE RAAT.
27 *April* 1861.

*Algemeene kennisgave.* (712)

**SAMARANG.**

Zoo op 't oogenblik vernemen wij dat de groote Violist den heer ROBBIO alhier gearriveerd is en het voornemen heeft alhier eenige concerten te geven.

## Vertrek van de Landmail

op ZONDAG 12 MEI, des avonds ten 6 ure.

**AANGEKOMEN PERSONEN**

*van den 4den tot en met den 10den Mei* 1861.

L. van Honk, Halewijn, A. Hubner, Mejufvr. H. G. M. F. van Schendel, F. Hasselman, S. Aratoon, J. M. Smit, F. H. L. van den Dungen Gronovius, Jongeling W. Klaus, G. H. Miesegaes, A. N. Navasard, N. F. H. Böck, G. E. Gasper.

**VERTROKKEN PERSONEN.**

W. de Jong, F. W. Willers, Mejufv. L. Martherus, E. W. F. Eekhout, Mejufvr. M. H. en N. Meissner, A. Hubner, R. J. H. Frescarode, Mevr. Huijens, E. Constant, Mejufvr. M. F. Doesburg, A. O. Burgemeestre, Mevr. de Wed. B. Andreas, L. L. Wardenaar, L. van Honk, R. J. Stok, J. G. Plate, V. J. van Dolder, D. H. Buijs, Mevr. de Wed. J. C. Muller, J. C. Smit, C. J. van Haastert, Mejufvr. A. Riggs, J. F. Portier, J. F. Couvée, Jongeling W. Klaus, C. H. Balck, Mejufvr. H. G. M. F. van Schendel, C. M. Satoor, N. F. H. Böck, Mejufvr. J. van der Eb.

## Marktprijzen te *Samarang.*

Koffij, *f* 83½ op levering afgedaan.
Suiker, No. 16 *f* 15½.— op levering geboden in krandj.
Indigo per pond *f* 4.20 1ste soort afgedaan.
Koe-Huiden, per corge *f* 67.— volgens gewigt.
Buffel-Huiden, per corge *f* 50.—
Staart Peper, *f* 65.— oplevering geboden.
Rijst, eerste soort, per 28 pikols *f* 135.— à *f* 140.—
" tweede " idem. *f* 125.— à *f* 130.—
Klapper Olie, per pikol, *f* 38.—
Katjang " idem *f* 32.—
Rotting, per pikol, *f* 8.— à *f* 9.—
Kadjang Matten, per 100 stuks, *f* 17.—
Wisselkoers op Holland pari.

**PROTESTANTSCHE EEREDIENST.**

**MALEISCHE DIENST.**

ZONDAG den 12^den MEI 1861,
*des voormiddags te* ½9 *ure,*
Ds. F. C. VAN DER MEER VAN KUFFELER.

**ROOMSCH CATHOLIJKE EEREDIENST,**

ZONDAG den 12^den MEI 1861.
Eerste H. DIENST, *'s morgens om 7 ure,*
HOOG DIENST, *om* ½9 *ure.*
LOF *'s avonds om* ½7 *ure.*

# BIJVOEGSEL
BEHOORENDE BIJ HET
# Samarangsch Advertentie-blad,
van VRIJDAG 10 Mei 1861, N°. 18.


## LANDMAIL BERIGTEN,
*loopende tot 25 Maart 1861.*

### NEDERLAND.

Te Maastricht is overleden, na eene langdurige ziekte, de heer W. van Toll, gepensioneerd generaal majoor der kavallerie, ridder der Militaire Willemsorde en van den Nederlandschen Leeuw en commandeur van de Luxemburgsche orde van de Eikenkroon.

— Door Z. M. is bij besluit van den 7den dezer; eene instructie vastgesteld voor de inspecteurs der infanterie, kavallerie en artillerie, voor de bevelhebbers in de militaire afdeelingen en voor de provinciale adjudanten.

— In de eerste dagen der maand Mei a. s. zal een aantal onder-officieren van verschillende corpsen van het leger hier te lande te 's Gravenhage examen afleggen voor de betrekking van 2den luitenant der infanterie bij dat in Ned. Indie.

— Men verneemt dat weder even als ten vorige jare ook de legerplaats te Waalsdorp, gedurende de drie aanstaande zomermaanden door de kompagnien van de verschillende regementen vesting-artillerie afwisselend zal betrokken worden, om aldaar practische artillerie oefeningen te houden.

In de vlakte aldaar zijn proeven op de schijf genomen met het nieuw getrokken kanon, die bijzonder goed voldoen.

— Den 24sten dezer zal van Harderwijk vertrekken en overgaan aan boord van het schip *Staatsraad van Ewijck*, gezagvoerder F. de Winter, liggende in het Nieuwe Diep, bestemd naar Oost-Indie, een detachement, sterk 100 onder-officieren en manschappen, onder bevel van den, van verlof terugkeerenden, ridmeester der O. I. kavallerie W. Kaars Sijpesteyn, medegeleiders de 2de luitenants der infanterie J. Lauer, F. Sieburgh, E. Sieburgh en J. W. van Eys, met bijvoeging van den officier van gezondheid 3de kl. C. L. van der Burg, en den apothecar 3de kl. J. W. Backer.

— Den 10den arriveerde te Rotterdam per Holl. spoortrein een detachement suppletietroepen voor het Ind. leger, sterk 150 manschappen, om ander bevel van den naar Java van verlof terugkeerenden kapitein der artillerie G. C. Weber, met het Ned. fregatschip *Rotterdam*, gezagvoerder H. Poort, naar Java te worden overgebragt, deze bodem ligt te Brouwershaven zeilklaar.

— De Leidsche hoogleeraar *W. F. Suringar* heeft het volgende artikel, door middel van de *Algemeene Konst- en Letterbode* openbaar gemaakt.

„Dezer dagen is de hoogleeraar W. H. de Vriese, na eene afwezigheid van drie en een half jaar, behouden van zijne zending naar Nederlandsch Indie teruggekeerd. Wij wenschen zoowel het Vaderland als de Leidsche hoogeschool met dien terugkeer geluk, daar de verdienstelijke geleerde niet slechts in zijne zending uitnemend blijkt geslaagd te zijn, maar bovendien een ruimen schat van wetenschappelijke waarnemingen in die heerlijke gewesten heeft zamengebragt. Hartelijk wenschen wij, dat hem de kracht blijve verleend tot verderen arbeid, om de bijeengebragte waarnemingen en resultaten, overeenkomstig hunne waarde, aan het Vaderland en de wetenschap dienstbaar te doen zijn.

Gelijk men weet, vertrok de hoogleeraar de Vriese, na eenige voorbereidende bemoeijingen, zoowel in Engeland en Frankrijk alshier te lande, in de maand October van 1857 per overlandmail, om in de eerste plaats op Ceylon eene maand te vertoeven. Daar toch wordt, op de centrale gebergten, de in den handel zoo hoog geschatte koffij geteeld en bewerkt. Het was van belang, de handelwijzen aldaar naauwkeurig na te gaan, ten einde daaraan de behandeling van dit product in onze Indien te toetsen. Bovendien werden, niettegenstaande het korte tijdsverloop, een aantal andere producten van dit land, eertijds eene parel aan de kroon van Nederland, naauwkeurig bestudeerd.

In de eerste dagen van Januarij 1858 had de aankomst plaats te Batavia.

Daar het doel der missie, in het koninklijk besluit betreffende die zending, reeds ter gelegenheid van het vertrek van onzen landgenoot ter algemeene kennis is gekomen, herinneren wij nu alleen, dat in dit besluit werd voorgeschreven een wetenschappelijk en plaatselijk onderzoek:

1°. van den staat van alle kulturen, inzonderheid van die, welke voor de Europesche markt geschikt zijn, in Nederlandsch Indie, maar vooral op het eiland Java voorkomende;

2°. van de geschiktheid en mogelijke verbetering der gronden;

3°. van de gelegenheid tot uitbreiding der kultuur;

4°. van de middelen tot hare verbetering;

5°. van de mogelijkheid van invoer van nieuwe of verbreiding van niet algemeen geteelde producten.

Aan het onderzoek van Java werd, in den voorschreven zin, het grootste gedeelte van den gestelden tijd toegewijd: geheel Java werd doorreisd, zorgvuldig aanteekeningen gemaakt, en reeds onderscheidene voorloopige rapporten aan het Indische bestuur ingediend. In sommige gedeelten van Java is het verblijf, wegens het hoogere belang der zaken, langer dan in andere voortgezet. De Preanger regentschappen, wier uitgebreidheid $^1/_7$ van Java uitmaakt, vooral het Bandongsche, zijn hier in de eerste plaats te noemen, wegens de fabrieken ter bereiding van de koffi naar de zoogenaamde West-Indische methode achtereenvolgens zijn nagenoeg alle gewesten, waar de koffij en de indigo geproduceerd worden, bezocht, en is op de speciale, en vooral ook inlandsche kultuur in elk van die landstreken gelet. Bovenal is onder de niet algemeen verbreide voortbrengselen van den landbouw de teelt van het katoen en van de kakao behartigd, terwijl de padi-kultuur en hare afwijkingen in sommige streken een voorwerp van bijzondere zorg, in 't belang der bevolking, hebben uitgemaakt.

In het laatst van 1859 werd na een onderzoek van het eiland Madura, eene reize ondernomen naar den Molukschen Archipel. Inmiddels was den heer de Vriese in den loop van dat jaar, als secretaris een jeugdig meer geschikt ambtenaar, de heer A. H. Servatius toegevoegd. In gezelschap van dezen en den honorairen inspecteur der kultures J. E. Teysman, aan wien op voorstel van den hoogleeraar was opgedragen, tegelijk met hem, in 't belang eener mogelijke uitbreiding van de kakaoteelt, de Molukken te bezoeken, vertrok men van Soerabaya. Men deed Timor-Koepang en Timor-Delhi aan, bereikte kort daarna de Banda-groep en bezocht van groot-Banda en Neira vooral de noten-perken. Kort daarna werd Amboina in alle rigtingen doorkruist, vooral in het belang der kakao teelt, tot aanmoediging van welke de regering belangrijke bijdragen had verstrekt. Onder geleide van den gouverneur der Moluksche eilanden werden achtereenvolgens Saparua en Ceram's Zuidkust en aldaar vooral de landen aan de golf van Elpapoetih gelegen bezocht. Het was vooral het gebied van den breeden Rouatta-stroom, den belangrijksten van Ceram, en de vlakte van Makariki, die, in het belang van mogelijke uitbreiding der kultuur werden nagegaan en daartoe uitnemend geschikt bevonden.

Teruggekeerd op Ambon, ondernam de hoogleeraar de Vriese eene reis naar Boeroe, waartoe het voor de hoofdplaats gestationneerde korvet *Pallas*, onder kommande van den overste Valentini, werd beschikbaar gesteld. De vlakte van Kajeli, onlangs als geschikt voor eene Europesche kolonisatie aangeprezen, werd in alle rigtingen doorkruist, en, met hetzelfde doel een kort bezoek aan de zuidkust van Boroe en aan het eiland Oki gebragt. Ternate, Tidore, t Noordelijk Halmaheira, gedeeltelijk ook de oostkust, tot aan de landengte van Dodinga, werden vervolgens bezocht. Vooral op laatstgenoemd eiland werden uitgestrekte en vruchtbare vlakten aangetroffen.

Met Z. M. stoomschip *Etna*, kapt. luit. Vos, werd eene reis ondernomen naar het, vooral wegens zijne steenkolen, belangrijke eiland Batjan, en van daar naar de Minahassa van Menado, welke belangrijke afdeeling, met het oog op de koffijteelt, in haar geheel werd onderzocht.

Eindelijk zijn in de tweede helft van 1860 eenige afdeelingen van Midden-Java, vooral de vorstenlanden bezocht, terwijl een bezoek aan Noord-westelijk Borneo en de Padangsche Bovenlanden van Sumatra's westkust, alsmede de afdeeling Benkoelen, deze belangrijke reis heeft besloten.

Volgens hetgeen wij vernamen, zou vooral door de reizen in de bezittingen buiten Java menig belangrijk product ontdekt zijn; terwijl uit 't gegeven overzigt reeds eenigermate blijken kan, van hoeveel gewigt de geheele reis voor handel en nijverheid moet geacht worden.

Met verlangen zien wij daarom het oogenblik te gemoet, waarop de uitkomsten van een onderzoek, op zoo groote schaal ondernomen en met zoo rusteloozen ijver voortgezet, zullen worden aan het licht gebragt, terwijl wij den hoogleeraar voor de velerlei opofferingen, de doorgestane gevaren, voor de vermoeijenissen en inspanning, onvermijdelijk aan zijnen arbeid verbonden, in het welslagen ook van zijne verdere pogingen, de ruimste voldoening toewenschen."

### ENGELAND.

De regering heeft weder drie nieuwe documenten betreffende de aangelegenheden van Zuid-Italie openbaar gemaakt. In de eerste, die de dagteekening draagt van 20 Februarij geeft lord John Russell aan den ridder de Fortunato kennis, dat deze, ten gevolge van den val van Gaëta en het vertrek van koning Frans II, niet langer kan beschouwd worden als vertegenwoordiger van den koning van Napels bij het Engelsche hof. De lord neemt deze gelegenheid te baat, om nog eens te herhalen, dat het Engelsche gouvernement den val van het huis Bourbon reeds lang voorzien en koning Frans II herhaalde malen aangemaand heeft, om toch den weg te verlaten, dien hij bewandelde; en niet alleen koning Frans was door Engeland gewaarschuwd, maar ook zijn vader. De ridder Fortunato heeft daarop geantwoord en tot verdediging van koning Frans aangevoerd, dat deze, van het oogenblik af dat hij den troon beklommen heeft, geen ander doel voor oogen heeft gehad dan het geluk van zijn volk, maar dat hij het slagtoffer geweest is van zijn vertrouwen op verraders, in dienst van Sardinie.

Deze kennisgeving van lord John Russell schijnt wel een soort van indirekte erkenning van Victor Emanuel te zijn, als koning van Italie.

— De heer Horsman zal binnen eenige dagen eene motie doen in het Lagerhuis tot afschaffing van de zeeregten in oorlogstijd, die op het Fransche congres van 1856 nog in stand gebleven zijn. De *Economist* behelst een artikel over deze aangelegenheid dat de aandacht verdient, vooral omdat het een pleidooi is voor de aanneming der motie en dus gerigt is tegen de staatkunde, door Brittannie ten alle tijde verdedigd, doch slechts met het doel om Engeland in oorlogstijden het zoo gewenschte overwigt ter zee te doen behouden. Het tegenwoordig belang des lands, zegt de *Economist*, is hier in strijd met ons traditioneel belang. Onze redenering kwam altoos hierop neer: het is wenschelijk den zeeoorlog zoo kort mogelijk te doen zijn, en om dien van korten duur te maken, moet de oorlog met nadruk worden gevoerd. Dit nu kan alleen geschieden door aan de magtigste mogendheid de uitgebreidste regten toe te staan; met andere woorden door haar vergunning te verleenen, den vijand alle mogelijke afbreuk te doen in zijn handel, en de goederen van 's vijands onderdanen als goede prijzen te nemen, onverschillig of ze in vriends of vijands schip geladen zijn. Op die wijze wordt de vijand, in 't belang der menschheid, wel genoodzaakt aan de rampen des oorlogs spoedig een einde te maken. Het spreekt van zelf, laat het blad er op volgen, dat zij, die deze argumenten bezigden, van de onderstelling uitgingen, dat Engeland altijd de sterkste ter zee zou zijn. Maar sedert de zeeregten op het Parijsche congres eene belangrijke wijziging hebben ondergaan, is de zaak van gedaante veranderd. Wat vroeger *in* Engelands belang was, is thans *tegen* zijn belang. De vijand toch kan thans gerust zijn handel voortzetten in onzijdige schepen. Dit nu kan de vijandelijke reeders wel ten gronde rigten, maar niet het vijandelijke land. Verder is het zonneklaar dat Engeland, hetwelk in een vastelands oorlog waarschijnlijk wel een der deelgenooten zal zijn, zelf door het stelsel het meest zal worden benadeeld, aangezien het de meeste schepen bezit, die dan allen ongebruikt zullen blijven, om plaats te maken voor onzijdige vaartuigen, waarmede de handel veilig is. Voorts heeft het stelsel de strekking om bij de eerste vastelands oorlog onzen geheelen handel met Indie en Australie in vreemde handen te brengen. Immers zal men ginds vooraf niet kunnen weten, of wij al dan niet aan zulk een oorlog deel zullen nemen. In die onzekerheid zal men dus, bij het dreigen van gevaar, zich reeds bij voorbaat bedienen van onzijdige, waarschijnlijk Amerikaansche schepen. Laten wij dus, nu het nog tijd is, inzien dat wij een noodlottig stelsel verdedigen. Laten wij, nu rondom ons de kwestie geheel en al van aanzien is veranderd, onze verderfelijke staatkunde thans ook veranderen.

— De *Times* is van oordeel dat keizer Napoleon, ten opzigte van de Romeinsche kwestie, nu weldra zijn eindbesluit bekend moet maken, aangezien zoowel de liberalen als de clericalen zijne tegenwoordige houding afkeuren. Het blad vindt het gedrag des keizers noch eerbiedig jegens den paus, noch regtvaardig jegens het Italiaansche volk; evenmin getuigt het van eene betamelijke achting jegens Engeland. De toestand is voor ieder, die bij deze zaak betrokken is, ondragelijk geworden, en men kan het er dan ook voor houden, dat binnen zeer weinige weken veler hoop of vrees verwezenlijkt zal worden. De opgewondenheid, zoo gaat de *Times* voort, die sedert veertien dagen te Parijs heerscht, schijnt het begin van het einde te zijn. En het komt ons voor, dat zich kenteekenen opdoen van eene nog groote revolutie. Op een heerscher als Napoleon kan hetgeen in Italie voorvalt, bezwaarlijk zonder invloed blijven. Hij ziet dat in Italie een constitutionneel koning, die niet lang geleden even weinig beteekende als de verdreven Italiaansche vorsten, thans zonder gevaar en met goedkeuring der liberale Katholieken, zich tot meester in zijn eigen huis en het altaar aan den troon ondergeschikt maakt. Tegelijkertijd doen de paus en zijne gevaarlijke raadgevers al het mogelijke, om vooral hun geestelijk gezag in Italie zoowel als in Frankrijk te handhaven. Ten bewijze hiervan diene onder anderen de weigering des pausen om de door den keizer benoemde Fransche bisschoppen te bevestigen. Zich van al de hem, bij het concordaat geschonken regten te bedienen, is welligt eene moedige, doch zeker geene behendige uitoefening van zijn gezag. Immers daardoor zoude de paus welligt niet alleen zijn wereldlijk gezag, maar ook zijne geestelijke heerschappij in Frankrijk kunnen verliezen. Mogelijk echter dat, het kwaad van zelf geneest. Bij de betrekkingen welke thans in Frankrijk tusschen staat en kerk bestaan, ziet de keizer zich gedwongen rustig toe te zien hoe men zijne plannen dwarsboomt, de gehechtheid van zijn volk aan den troon verzwakt en zich zelfs afkeurenswaardige zinspelingen op zijn huisselijk leven veroorloofd, en dat alles omdat de geestelijkheid een buizenlandschen meester heeft. Hoe nu, indien Napoleon tot het besluit kwam de Fransche kerk tot eene nationale en onafhankelijke kerk te maken? In de geschiedenis van het revolutionnairs Frankrijk zijn wel merkwaardigere dingen voorgevallen. Er zijn zelfs geestelijken en welligt bisschoppen, die verheugd zouden zijn de Gallikaansche vrijheden hersteld te zien. Hoe, wanneer Napoleon het concordaat aan eene wijziging onderwierp, zoodat hij prelaten van zijn eigen keus had en het Vaticaan zich daarmede niet kon bemoeijen? Wij voor ons, zegt de *Times*, wij gelooven volkomen dat eene verandering van dien aard mogelijk is.

— Hetzelfde blad, dat zoo als men weet, alles behalve Bonapartistisch gezind is maar herhaaldelijk onverholen of bewimpeld zich gunstig voor de Orleantische denkbeelden heeft verklaard, laat zich zeer ongunstig uit over de oppositie, die zich thans in de beide Fransche kamers tegen de staatkunde der keizerlijke regering heeft geopenbaard. Orleanisten, legitimisten en clericalen, roept dit blad uit, hebben zich in één phalaux tegen de regering vereenigd. Allerlei beschuldigingen zijn haar naar het hoofd geworpen, zoo als: dat zij aan den leiband loopt van Engeland, dat zij zich laat medeslepen door de revolutie; dat zij Frankrijks belangen op het spel heeft gezet, door den Paus in den steek te laten, die voorgesteld wordt als de eenige waarborg van orde in Europa, even als berustte zijn geestelijk gezag niet op de rots der eeuwen, maar op het bezit van een klein vorstendom, enz. De keizer, zegt dit blad verder, heeft zich waarlijk niet te beklagen, dat de oppositie zich onder hare ware gedaante heeft vertoond. Daardoor toch is bewezen, dat zijne staatkunde tegen de aanvallen bestand is; zij zal te schitterender uit de proef te voorschijn komen.

— De *Daily News* beoordeelt de rede van den heer Lincoln, zeer gunstig en gelooft dat zij de geheele meerderheid van het noorden der Unie zal bevredigen, hoewel zij min of meer uitzigt geeft op eene militaire interventie. De *Times* daarentegen valt die rede aan en noemt haar niets meer of minder dan de verklaring van een burgeroorlog. De heer Lincoln toch heeft alle pogingen tot onderhandeling of bemiddeling voor zich en anderen afgesneden en den oorlog tot eene zekerheid gemaakt.

— Het plan voor het gebouw voor de algemeene tentoonstelling van 1862, is in de hoofdtrekken reeds voltooid; het zal aanmerkelijk grooter zijn dan dat van 1851 in Hydepark, want de oppervlakte van de voor de industrie bestemde ruimte zal die van het geheele gebouw van 1851 overtreffen, terwijl daarbij nog zal worden gebouwd eene 1200 voet lange galerij, bestemd voor de tentoonstelling van schilderijen en andere voorwerpen van kunst. De stijl, waarin het geheel zal worden opgetrokken, moet ook veel grootscher zijn dan die van het gebouw van 1851.

De onkosten van den bouw worden op £ 300,000 geraamd; de aannemers hebben zich echter verpligt het voor £ 200,000 op te leveren, terwijl zij op de overige £ 100,000 eerst aanspraak zullen maken, wanneer de bruto ontvangsten £ 500,000 zullen te boven gaan. Den 1sten Mei 1862 zal de tentoonstelling door de koningin geopend worden, om den 15den October weder gesloten te worden.

— Onder de te Londen woonachtige Polen heerscht ten gevolge der gebeurtenissen te Warschau eene groote gisting. Er zijn reeds verschillende meetings door hen gehouden en op een dezer is besloten, eene oproeping tot het Engelsche volk te rigten, met verzoek bij eene eventueele Poolsche revolutie evenveel deelneming aan den dag te leggen, als tijdens de Italiaansche beweging het geval was.

— Onlangs is het plan geopperd om den tunnell onder den Theems, die nimmer goede renten heeft opgeleverd, aan eene spoorwegmaatschappij te verkoopen, welke alsdan door dien tunnell eene verbinding tusschen de beide oevers der rivier zoude daarstellen, door middel van een railroute.

— De *Great Eastern* zal den 1sten Mei weder eene reis naar New-York aanvaarden.

### FRANKRIJK.

Meer en meer begint het gerucht veld te winnen, dat de wetgevende vergadering, na aanneming van het adres en het budget, ontbonden zal worden. Naar men zegt, heeft de minister van binnenlandsche zaken al de prefects in eene circulaire uitgenoodigd, naauwkeurige mededeeling te doen van den indruk, dien de tegenwoordige discussien dezer vergadering in de verschillende departementen gemaakt hebben.

— De *Moniteur* deelt mede, dat in de conferentie over de aangelegenheden van Syrie, op 15 Maart, is besloten den bezettingstermijn der Fransche troepen te verlengen tot 5 Junij. Het daarvan opgemaakt protocol zal aanstaanden Dingsdag tot eene conventie worden gemaakt.

— Nadat een paar dagen geleden twee personen, als verdacht van deelgenootschap aan eene geheime vereeniging van gevaarlijke strekking, gearresteerd waren, zijn er nog ruim zestig anderen in hechtenis genomen, doch de meesten daarvan zijn ook weer op vrije voeten gesteld. Naar men zeide betrof het een plan tot zamenzwering tegen den keizer.

— Het bevestigt zich, dat onze keizer een eigenhandigen brief heeft geschreven aan keizer Alexander met het doel om dezen tot gematigdheid aan te sporen in de zaak der Polen; de brief is voor drie dagen geschreven en aan den Russischen gezant alhier ter hand gesteld.

— Het *Journal des Débats* bevat eene correspondentie uit Warschau, die uitsluitend ten doel heeft, het karakter der aldaar plaats gehad hebbende beweging in een helder daglicht te

plaatsen. De schrijver begint met de opmerking, dat in de eerste plaats die beweging niet als een opstand kan beschouwd worden. „Het was," zegt hij „geene gewapende insurrectie, geen bloedige strijd, waarin eene overwinnende bevolking zich door geweld van de openbare magt meester maakt en naar haar goedvinden den vorm van bestuur verandert. Niets van dat alles! De talrijke bevolking heeft slechts de zedelijke magt eener wezenlijk vreedzame manifestatie te baat genomen." De schrijver tracht dat laatste te bewijzen met het feit, dat er van de zijde der troepen geen enkel man is gedood, en dus de bevolking zich eigenlijk niet tegen de gewapende magt verzet heeft. „In plaats van geweld met geweld te keer te gaan," zegt hij „heeft de bevolking den verstandigen moed gehad, haren arm te weerhouden en in den grond des harten alle uitbarsting van gramschap te bedwingen, vast besloten om liever alles te verdragen dan zich te laten verleiden tot wanordelijke tooneelen, die men ongetwijfeld geexploiteerd zou hebben, om in geheel Europa aan de zaak eene verkeerde voorstelling te geven." Na in die redenering tot de conclussie te zijn gekomen, dat er derhalve geene sprake kan zijn van een onderdrukten opstand, toont hij aan, dat prins Gortschakoff zelf de zaak ook niet uit dat oogpunt kan beschouwd hebben, daar hij anders toch niet zijne afkeuring over de handelwijze der gewapende magt te kennen gegeven, ook niet den directeur van policie afgezet, ook niet den generaal die tot vuren bevel gaf, voor een krijgsraad, en ook niet het adres der Polen voor keizer Alexander aangenomen zou hebben, terwijl men toch onmogelijk daartegen kan aanvoeren, dat hem die concessien door een oogenblikkelijk gevaar zijn afgedwongen. „En toch," zegt de schrijver, „heeft de bevolking inderdaad overwonnen. Zij heeft gezegepraald, maar op de wijze der martelaars van vroegeren tijd, door geen ander bloed dan het hare te doen vergieten. Tegenover de physieke heeft zij de zedelijke kracht gesteld. In het gezigt der troepen, die de geweren laadden en op haar losbrandden, heeft zij dezelfde kalme, vreedzame, geduldige houding, de houding van bedwongen kracht behouden. Men weet wat daarvan het gevolg was. Prins Gortschakoff, door het zoo geheel eigenaardig karakter van de houding getroffen, heeft zijne troepen teruggezonden, de stad aan de bewaking der bevolking zelve overgelaten, het gezag aan de landbouwkundige maatschappij, om welke zich de beweging concentreerde, in handen gegeven, en zoodra de policie met de troepen vertrokken waren, heerschte er in de stad weder rust." Vervolgens wijst de schrijver op den geregelden afloop van de begrafenis der slagtoffers, waarbij toch meer dan 100,000 personen tegenwoordig waren, terwijl het geimproviseerde bestuur na afloop daarvan zijne functien weer heeft nedergelegd, zonder dat tijdens het alle magt in handen had, een enkel tooneel van wanorde heeft plaats gehad. Integendeel, het committé van openbare veiligheid had in eene proclamatie bekend gemaakt, dat ieder gewapende die aan de autoriteit in handen viel, en ieder die het volk trachtte op te hitsen, als verrader des vaderlands zou worden beschouwd. En dezulken zijn er ook gearresteerd, doch door de bevolking zelve. En wat was nu — zoo vraagt de schrijver verder — het uitgangspunt der beweging? Eene liberale verklaring van de zijde der grondeigenaars, dus juist van dezelfde personen, die men moest veronderstellen, dat bij het behoud van het bestaande alle voordeelen aan hunne zijde hadden. Het Russisch gouvernement wilde in zijne hervormingsplannen de boeren voortdurend pachters laten blijven, doch de landbouwkundige maatschappij, zijnde eene vereeniging van bijna al de grondeigenaars des lands, kwam daartegen op, en gaf den wensch te kennen, dat de boeren tegen schadevergoeding aan de heeren, den hun toegewezen grond in vollen eigendom zouden verkrijgen. „En wat heeft nu de bevolking in haar adres aan den keizer gevraagd? Het regt van behoorlijk onderwijs te genieten, de wedor oprigting eener universiteit, de vestiging van scholen, enz. Heeft zij eene geheele omverwerping geëischt? Neen, zij heeft een beroep gedaan op de tractaten, op het openbaar regt der beschaafde natien, op de constitutie die haar door het congres van Weenen, dat is door Europa, gewaarborgd is." En daar de ambtenaren volgens de wet zulk een adres niet mogten onderteekenen — zegt de schrijver ten slotte — hebben bijna allen hun ontslag genomen, ten einde zich daarin bij de natie te kunnen aansluiten.

— Onze regering heeft besloten de versterkte plaatsen, aan de zijde van Duitschland, met den noodigden leeftogt voor 500,000 man te voorzien.

— Er werden in den laatsten tijd groote hoeveelheden buskruid van Parijs naar Italie gezonden.

— Men verneemt thans iets naders omtrent de door het publiek zooveel besproken zending van generaal Trochu naar Rome. Die zaak komt hierop neder: In den loop der vorige week heeft de keizer het Piemonteesch gouvernement opmerkzaam gemaakt op de manifestatien ten gunste van den paus in de Fransche kamers. Z. M. schreef er bij dat het keizerlijk gouvernement door die manifestatien in eene moeijelijke positie werd gebragt, die bij eene onmiddelijke oplossing der Romeinsche kwestie waarschijnlijk nog moeijelijker zou worden, om welke reden hij dan ook in overweging gaf de zaak voorloopig te laten zoo als zij was. Graaf Cavour schreef in antwoord daarop, dat men te Turin zeer goed op de hoogte was van hetgeen er in de Fransche kamers gesproken werd, en dat hij ook wel inzag in welk eene lastige positie de Fransche regering door de tegenwoordige discussien werd gebragt; maar aan den anderen kant meende hij ook niet uit het oog te moeten verliezen, dat eene uitbarsting te Rome op handen en onvermijdelijk was, dat de Fransche bezettingstroepen zich alsdan genoodzaakt zouden zien jegens de Romeinsche bevolking geweld te gebruiken, en dat het ter voorkoming daarvan wenschelijk was, de Franschen uit Rome te verwijderen. Ten gevolge van dit antwoord, riep de keizer eenen buitengewonen ministerraad bijeen. In die bijeenkomst werd tot de ontruiming besloten. Maar onmiddelijk daarna ontving de keizer een brief van keizer Frans Jozef, waarin deze wijst op de krijgstoerustingen in Sardinië en de uitdagende houding van het nieuw Italiaansch koningrijk, met bijvoeging dat die toestand niet langer kan duren en dat Oostenrijk, om daarvan een einde te maken des noods niet tegen een oorlog zou opzien. Deze brief, welks bestaan door niemand wordt betwijfeld, heeft alhier een levendigen indruk te weeg gebragt. Het Fransch gouvernement, daarin nog duidelijker de mogelijkheid eener uitbarsting tegen het einde van het voorjaar ziende, vroeg of het, met het oog daarop, wel voorzigtig was Rome te verlaten, hetwelk in allen gevalle een belangrijk strategisch punt is. Ten gevolge daarvan is er aan gedacht, generaal Trochu naar Rome te zenden en de bezetting aldaar te versterken. Doch daar is het bij gebleven; er is dienaangaande niets beslist en in zooverre was het berigt van een definitief besluit derhalve voorbarig.

— Het gerucht dat nieuwe Fransche troepen naar Rome zullen vertrekken, houdt stand, doch met dien verstande, dat de kommandant van dat korps de generaal Trochu, niet bestemd is om den generaal Goyon te vervangen, maar om onder hem te dienen! Omtrent het doel van die nieuwe expeditie loopen de gevoelens uiteen. Sommigen meenen, dat zij plaats heeft om de heethoofden in Sardinie van een togt naar Rome af te schrikken, anderen, dat het geschiedt omdat men eene aanvallende beweging van Oostenrijk te gemoet ziet.

— Naar men verneemt, moet de keizerin, tengevolge der discussien in de kamers en de daarbij gedane aanvallen op het gouvernement des keizers, eene geheel andere houding hebben aangenomen. Dezer dagen heeft zij namelijk in een gesprek ronduit verklaard, dat zij tot nu toe eigenlijk verblind was geweest met aan de opregtheid der godsdienstige gezindheid van sommige heeren te gelooven, doch dat zij nu tot het inzigt was gekomen, dat het er op werd toegelegd om, onder een schijn van godsdienst, haar gemaal te doen vallen. Zij zou, — zeide zij — aan de dames der voorstad St. Germain toonen, dat zij inderdaad eene *Spaansche vrouw* was, gelijk men haar wel eens spottenderwijze geliefde te noemen. Zij zou dit toonen door haren gemaal bij de verdediging van zijn troon getrouw te ondersteunen en hem ter zijde te staan op den weg van Frankrijks eer en der Napoleontische familie, aan welke zij toebehoorde. Deze verandering van zienswijze heeft te Parijs verbazend veel opzien verwekt.

— Den 10den dezer heeft zich de keizer, vergezeld van prins Napoleon, den minister van marine en den directeur der maritime constructie-werken, naar Clichy-sur-Seine begeven, om tegenwoordig te zijn bij het afloopen van het oud Romeinsche roeischip, waarvan onlangs melding is gemaakt. Het bedoelde vaartuig is, onder het gejuich eener ontelbare menigte, met den besten uitslag te water gelaten, waarna de heer Magnin, aan wien de bouw van het schip was opgedragen, door den keizer tot officier van het Legioen van Eer werd benoemd.

Binnen kort zal er nu op de Seine nog eene andere proefneming plaats hebben, namelijk met eene gepantserde kanonneerboot in de gedaante eener schildpad, vervaardigd door den heer Armand van Bordeaux. Deze boot zal, door middel eener vernuftig uitgedachte machine, nu en dan tot op zekere hoogte boven de oppervlakte van het water opgeligt worden, opdat iedereen de constructie in haar geheelen omvang zou kunnen zien. Onder het varen zullen er onophoudelijk kanonschoten op gelost worden en de matrozen die het inmiddels zullen besturen, houden zich zoo verzekerd dat het vaartuig daartegen bestand is, dat zij besloten hebben aan boord te blijven, tijdens het aan die proef wordt onderworpen.

## DUITSCHLAND.

De tijdingen uit Warschau, zoowel die langs den gewonen als langs den telegrafischen weg ontvangen, zijn tamelijk verward en uiteenloopend. Wij laten ze volgen zoo als wij ze ontvangen:

Een indrukwekkend tafereel leverde de stad Warschau den 9den dezer op. Dien dag werd een plegtige godsdienstoefening gehouden ter nagedachtenis der bij den opstand gesneuvelde burgers. Al de Katholieke, Gereformeerde en Luthersche kerken en al de synagogen waren stampvol. Alle aanwezigen waren in diepen rouw verschenen, en voor de deuren van elke kerk stonden afdeelingen der nieuw opgerigte burgerwacht om de orde te handhaven. Van verschil van godsdienst, rang en stand was hoegenaamd niets te bespeuren; integendeel, alles werd gedaan om van verdraagzaamheid en eensgezindheid blijk te geven; zoo b. v. waren de schildwachten voor de groote synayoge zonen der voornaamste adelijke familiën. De dames collekteerden in al de kerken, en de ingezamelde giften zijn bestemd ten behoeve van de nagelaten betrekkingen der gesneuvelden en gekwetsten. De kerk der „Duitsch-Hervormde" gemeente was geheel met rouwlaken behangen, on op den kansel las men, in een lauwerkrans, de namen der gesneuvelde burgers.

Als een karakteristieke bijzonderheid verdient vermelding, dat, toen de commissie voor de bestrijding der kosten van begrafenis der gesneuvelden, eene colecte uitschreef, opdat ieder burger daartoe het zijne zou bijdragen, eene som van meer dan veertig duizend roebels zilver op de openbare straat in de hoeden der collectanten werd ingezameld. Aangezien echter, allen, die bij de begrafenis dienst deden, geen belooning wilden genieten, zou dit geld een andere nationale bestemming krijgen. Het volk droeg de lijken der edelen, edellieden droegen de lijken der ambachtslieden.

Als iets vreemds wordt gemeld, dat de regering te Warschau geenerlei verhindering in den weg legt aan het inzamelen van gelden aldaar, door middel van de dagbladen, voor een gedenkteeken op het gemeenschappelijk graf der den 27sten Februarij gevallen burgers.

Niet alleen te Warschau, maar ook te Posen, Breslau en Lublin is eene lijkdienst gevierd voor de te Warschau gevallenen.

Een later berigt luidt als volgt:

Te Warschau heerscht volkomen rust. Des nachts wordt door vijfhonderd burgers gepatrouilleerd, die elkander afwisselen. Er heeft een geregtelijk onderzoek plaats door eene commissie, bestaande uit Polen en Russen, onder voorzitterschap van den generaal Liprandi. Er rukken troepen van verschillende kanten de stad binnen. Een aantal vrouwen hebben de stad verlaten en haren intrek in de citadel genomen. Men ziet 't antwoord op het adres met spanning te gemoet. Alles is in rouw; op de uitstallingen der kooplieden ziet men slechts zwarte kleuren, en voor de kasten der boekhandelaars staan alleen zwarte gebedenboeken. De photographische portretten der gesneuvelden worden bij groote menigte verkocht. Deze hebben een gemeenschappelijke graf, dat met bloemkransen versierd is.

Onder dagteekening van 13 dezer wordt uit Warschau aan de *Schl. Zeitung* geschreven; „Prins Gortschakoff heeft heden middag op zijn paleis de leden ontboden der deputatie, welke hem den 28sten Februarij het bekende adres aan den keizer heeft ter hand gesteld, namelijk de aartsbisschop Fyalkowski, de graven Andreas Zamoyski en Wladimir Malachowski, de handelaar Schlenker en de bankier Kronenberg. Zonder eenige voorafgaande mededeeling, zeide de prins hun met weinige woorden dat hij belast was hun kennis te geven van den inhoud van den brief, welken de keizer aan hem gerigt had. De prins las hun alsnu dien in het Fransch gestelden brief voor, die als volgt luidt:

„Prins Michel Dmitriewitsch. Ik heb de petitie gelezen, welke gij mij hebt toegezonden. Ik moest haar beschouwen als van nul en geener waarde, daar eenige personen, onder het voorwendsel der wanordelijkheden, welke in de straten plaats gehad hebben, zich het regt hebben aangematigd op eigen gezag de geheele handelwijze der regering te beoordeelen. Nogtans wil ik in dien stap slechts eene overijling zien.

„Ik wijd al mijne zorgen aan de gewigtige hervormingen, welke noodzakelijk zijn geworden in mijn rijk, ten gevolge van den loop des tijds en de ontwikkeling der belangen. Mijne onderdanen in het koningrijk zijn het voorwerp van dezelfde zorgen van mijne zijde. Niets van hetgeen hun welzijn kan verzekeren, zal mij onverschillig vinden.

„Ik heb hun reeds mijne begeerte bewezen om hun de weldaden van nuttige, gewigtige en trapsgewijze verbeteringen deelachtig te maken. Ik zal dezelfde plannen en gevoelens blijven koesteren. Ik heb het regt er op te rekenen, dat zij niet miskend of verlamd zullen worden door ontijdige of buitensporige eischen, welke ik niet met het welzijn mijner onderdanen kan verwarren.

„Ik zal al mijn pligten vervullen. In geen geval zal ik materiele wanorde dulden. Op zulk een bodem bouwt men niets op. Bemoeijingen, die daarin een steun zouden zoeken, zouden van te voren veroordeeld zijn. Zij zouden het vertrouwen vernietigen en van mijne zijde eene strenge berisping ontvangen, want zij zouden alleen tengevolge kunnen hebben, dat het land terugging op den weg van regelmatigen vooruitgang, op welken het mijne onveranderlijke begeerte is het te handhaven."

De prins voegde er bij dat alles op zijn best geschikt zoude worden, wanneer de rust slechts bewaard bleef; vervolgens verliet hij de audientiezaal, na even koel met het hoofd eene kleine buiging te hebben gemaakt.

De deputatie, hoewel zoo iets verwachtende, was toch getroffen door de wijze en den toon, waarop die mededeeling gedaan werd.

De prins ontbood alsnu graaf Zamoyski en vervolgens de heeren Schlenker en Kronenberg in zijn kabinet en zeide hun in vertrouwen, dat de keizer ten aanzien van Polen de beste voornemens koesterde en dat hij, gouverneur, weldra gemagtigd zou zijn ter kennis van het publiek een gedetailleerd manifest van Zijne Majesteit te brengen; middelerwijl was hij van plan mannen van vertrouwen, doch geen ambtenaren, bijeen te roepen om over de in het belang des lands te nemen maatregelen te beraadslagen.

Een berigt van 16 dezer meldt, dat de prins-stadhouder heeft bekend gemaakt, dat er een plan tot reorganisatie van het koningrijk Polen te St. Petersburg wordt ontworpen op de volgende grondslagen:

Er zal een staatsraad worden ingesteld, aan welken belangrijke attributen zullen worden toegekend en die zamengesteld zal zijn voor de eene helft uit hooge ambtenaren en voor de andere helft uit personen, die geen openbaar ambt bekleeden.

In alle steden van het koningrijk, zonder onderscheid, zullen voortaan gemeenteraden bestaan, te benoemen bij verkiezing door de bevolking.

Een hooge raad, onder den titel van raad van opvoeding, zal belast worden met het opstellen van een ontwerp tot reorganisatie van het openbaar onderwijs.

Ten gevolge dezer bepalingen zullen de gemeentelijke verkiezingen spoedig aanvangen.

De municipale raad van Warschau zal, onmiddelijk na zijne zamenstelling, het commité van openbare veiligheid vervangen.

Voorts heeft de prins-stadhouder verklaard, dat hij bij de verschillende hervormingen des lands, met de bekwaamste en wegens hun karakter meest gunstig bekende personen zou te rade gaan.

Zoo men de berigten van een doorgaans goed onderrigt dagblad gelooven mag, breidt de te Warschau aangevangen beweging zich over geheel Polen uit, maar blijft zij daarbij van ordelijken en vreedzamen aard. De te Warschau voor de algemeene veiligheid wakende burger commissie had in alle voorname steden des lands betrekkingen aangeknoopt en er eene burgerweer doen oprigten, gelijk te Waarschau bestaat. De heer Mijchanoff, welke zich als hoofd van het bestuur der binnenlandsche aangelegenheden van Polen bij het publiek onwelgevallig had gemaakt, was in die ambtsbetrekking gedeeltelijk vervangen door den heer Lasczynski, een zeer populair man, welke in 1830, tijdens den opstand, burgermeester van Warschau was.

— Uit Hannover wordt een vrij zonderling feit medegedeeld. De Amerikaansche consul heeft aldaar reeds zes maanden in de hoofdstad doorgebragt, zonder dat hij, in weerwil van zijn herhaalden aandrang, er in kon slagen eene audientie ten hove te verkrijgen. Hij maakte het den minister van buitenlandsche zaken daarover vrij lastig, en deze had telkens maar genoeg te doen om de een of andere reden uit te denken, ten einde den Amerikaan, die zich daardoor niet liet afschrikken, te vreden te stellen. Op het laatst begon dit den consul evenwel te vervelen, en hij bragt den minister eindelijk zoo in de knel, dat deze er wel toe moest besluiten, om hem de ware zaak van het bevreemdend verschijnsel openhartig mede te deelen. En die oorzaak lag nu, gelijk hij zeide, eenvoudig daarin, dat de koning van geene Amerikanen, en nog veel minder van democraten hield. De consul wist nu waaraan hij zich te houden had, en verliet de hoofdstad.

# LAATSTE BERIGTEN.

## ENGELAND.

In de zitting van het Hoogerhuis heeft lord Wodehouse als zijn gevoelen te kennen gegeven, dat, ofschoon Holstein waarschijnlijk alle voorstellen van Denemarken zal verwerpen, het evenwel tusschen hen beiden in de eerste vijf maanden nog tot geene vijandelijkheden zal kunnen komen

— In het Lagerhuis heeft de heer Salomons opheldering gevraagd naar de omstandigheden, onder welke een Britsch onderdaan te Kanagawa in Japan voor eene regtbank, bestaande uit den Britschen vice-consul en drie handelaren, heeft teregt gestaan en tot eene geldboete, verwijdering uit Japan en 3 maanden gevangenis straf te Hongkong is veroordeeld; hij vroeg ook of het waar was dat de regtbank te Hongkong de gevangenisstraf voor onwettig verklaard en den Britschen onderdaan dus in vrijheid gesteld had.

Lord John Russel zeide dat de Britsche onderdaan zekere heer Moss is. Deze ging op de jagt zonder de daartoe gevorderde vergunning te hebben. Op den terugweg door eenige Japansche policie-ambtenaren aangeroepen, dreigde hij ieder die hem wilde vatten, te zullen ter neder schieten. Het kwam dan ook tot feitelijkheden en terwijl de heer Moss zich tegen de inhechtenisneming verzette, ging zijn geweer af en een of twee Japannezen werden zwaar gekwetst. De Japanezen vatten hem daarop en bragten hem naar de gevangenis, uit welke de Britsche vice-consul hem bevrijdde en met zich naar huis nam. Ingevolge het tractaat werd de heer Moss voor den heer Salomons genoemde regtbank teregt gesteld. De vice-consul vond hem schuldig aan verzet tegen de policie en aan het onbevoegd jagen en veroordeelde hem tot 1000 dollars boete en uitzetting uit Japan. Daar de kooplieden die mede in de regtbank zaten, het vonnis als zijnde veel te gestreng, niet goedkeurden, werd de zaak naar den consul-generaal den heer Allcock verwezen, die het vonnis daarentegen te zacht vond, en het 3 maanden gevangenisstraf in Hongkong verzwaarde. Te Hongkong aangekomen, werd de heer Moss uit zuiver technische gronden, namelijk wegens het niet in behoorlijke orde zijn van het bevel tot gevangenzetting, — vrijgelaten. Lord John Russel betreurde het te moeten zeggen dat het vonnis van den heer Allcock onder de Britsche kooplieden in Japan veel ontevredenheid had verwekt. Het gevoelen van den heer Allcock was dat tusschen de inachtneming der Japansshe wetten en gebruiken en de vrijheid, waarop Britsche onderdanen aanspraak kunnen maken, een middenweg moest worden gevonden; doch vele Engelschen in Japan achtten zich geregtigd de

wetten des lands met voeten te treden, waardoor zij aan de Japannezen grond tot klagten en ontevredenheid gaven. De handelaren van hunne zijde, zeiden dat het bespottelijk was van de in Japan wonende Engelschen te verlangen dat zij zich naar al de Japansche gebruiken enz. zouden rigten. Dit moge van hunne zijde volkomen waar zijn, doch hij (lord John Russell) moet den heer Allcock volkomen gelijk geven, als deze zegt, dat de gewoonte om de wetten en de zeden der Japannezen te trotseren, zeer bedenkelijke gevolgen kan hebben.

— De te Londen woonachtige Poolsche uitgewekenen hadden toebereidselen gemaakt om eene plegtige lijkdienst te vieren ter nagedachtenis aan hunne onlangs te Warschau gevallen landgenooten. Daartoe was de zoogenaamde Beijersche kapel in Warwickstreet gekozen, waar alles voor de plegtigheid in gereedheid was gebragt. Op het bepaalde uur bevonden zich een groot aantal Polen en vrienden van de Poolsche zaak in de kapel, toen plotseling de hoogste geestelijke der kapel voor het altaar verscheen en verklaarde dat de plegtigheid geen plaats kon hebben daar zij niets anders dan eene politieke demonstratie was. De menigte ging ontevreden doch rustig uiteen. Men schrijft de schuld van het verbod toe aan het Beijersche gezantschap uit welks fondsen die kapel onderhouden wordt.

## FRANKRIJK.

(*Vervolg.*)

De heer Billault kwam alsnu tot de conclussie dat de beide amendementen (Favre en O'Quin) behooren verworpen en de redactie der commissie behouden te worden. Wat het amendement van den heer O'Quin ten gunste van het wereldlijke gezag des pausen betreft, zoo vreesde de heer Billault dat in de opname daarvan, de partijen de vrees zouden meenen te zien uitgedrukt, dat de keizer welligt niet genoeg geneigd is het wereldlijk gezag des pausen te verdedigen, en men moet zich wachten voor de arglistigheid van den partijgeest. In deze vergadering slaat men er geen acht op, doch daar buiten maken de hartstogten zich van dat wapen meester. Spreker gewaagde alsnu van die kleine, doch ijverige partij, welke zich ten gevolge van de gebeurtenissen in Italie gevormd en zich in deze kwestie gemengd heeft, en zeide dat verscheidene bisschoppen als hunne meening hadden te kennen gegeven, dat de interventie der vorsten noodig was om aan den paus zijn wereldlijk gezag terug te geven; zij predikten en soort van kruistogt en verklaarden dat de volkssouvereiniteit een sophisme, het algemeen stemregt een lokaas is.

Allerhande kuiperijen worden in het werk gesteld om de zaken in een valsch daglicht te stellen. De regering acht het te meer noodzakelijk daaraan voor goed een einde te maken, daar de geruchten die daar buiten in omloop zijn, door drie sprekers ook in deze vergadering ter sprake worden gebragt. Op godsdienstig terrein roept men zelfs de kleine kinderen op om den St. Pieterspenning te komen storten op grond dat, naar alle waarschijnlijkheid, ook de kinderen de martelaars zullen moeten worden van hun geloof (*sensatie*). Op politiek terrein beweert men dat de keizer kleingeestig en wankelmoedig is geweest; dat onze troepen zich niet te Rome bevinden om den Paus te beschermen; dat zij eene geheime zending hebben; dat de regering met de revolutionnairen gemeene zaak maakt; dat hen gouvernement zich zelf ten onder brengt, en wat dies meer zij. Welnu, de groote meerderheid der kamer moet daaromtrent thans uitspraak doen. Zij moet al die geruchten tot zwijgen brengen of verklaren dat zij er geloof aan schenkt; zij moet tevens verklaren of zij het onmogelijk acht de belangen van het pausdom met die der vrijheid van Italie in harmonie te brengen. We zijn ongetwijfeld de afstammelingen der kruisvaarders; onze soldaten vertoonen zich in Syrie, in China in Japan, in Cochin-China, in één woord overal waar de beginselen en de belangen der Katholijke godsdienst verdedigd moeten worden, maar wij zijn tevens de kinderen van 1789. Onze vaderen hebben beginselen gegrondvest en door Europa verspreid, die er gedurende vijftig jaren wortel hebben geschoten om Frankrijk met een aureool van sympathie te omringen. Onze voorouders hebben ons eene dubbele nalatenschap achtergelaten: Katholijke en Vrijzinnige gevoelens. Zullen wij slechts de helft dier nalatenschap aanvaarden? De banier van Frankrijk beschermt zoowel het geloof als de vrijheid. Verwerpt derhalve het amendement Favre c. s. en schenkt uwe ondersteuning aan het gouvernement des keizers; gij zult dan handelen overeenkomstig uwe overtuiging als staatsburger en als Katholiek (*Groote agitatie*).

Het amendement der heeren Favre c. s. wordt daarna in hoofdelijke omvraag gebragt en *verworpen* met 246 tegen 5 stemmen.

Hierop kwam het amendement O'Quin aan de orde, in het belang van het wereldlijk gezag des pausen.

De voorzitter verdedigde de redactie der commissie en eischte dat zij onveranderd zou worden aangenomen, ten einde daardoor een onvoorwaardelijk votum van vertrouwen aan den keizer te geven.

De redactie der commissie luidde aldus: „Uit diplomatieke documenten en het nog onlangs zenden van troepen naar Rome, is aan de geheele Katholieke wereld gebleken, dat Uwe voortdurende pogingen aan het Pausdom zijne veiligheid en onafhankelijkheid verzekerd, en den Paus zijn wereldlijk gezag gewaarborgd hebben voor zoo ver zulk de kracht der feiten en het niet opvolgen van wijze raadgevingen gedoogden."

Tegen die laatste uitdrukkingen *het niet opvolgen van wijze raadgevingen* verhieven zich enkele stemmen; de een achtte de wijsheid dier raadgevingen voor tegenspraak vatbaar, de ander vond de uitdrukking in een ontwerp adres weinig betamelijk, zelfs dan wanneer het feit waar was.

Nadat de heer O'Quin zijn amendement ingetrokken had, werd het voor den keizer gevraagde votum van vertrouwen verleend door de aanneming van de redactie der commissie met schier unanieme stemmen, nadat bevorens met 161 tegen 90 stemmen besloten was, dat de woorden *het niet opvolgen van wijze raadgevingen* in het ontwerp-adres zouden blijven.

Al de overige paragrafen werden daarna zonder verdere discussie goedgekeurd. Ten slotte werd het geheele ontwerp in omvraag gebragt en *aangenomen* met 213 tegen 13 stemmen.

De regering heeft in deze zitting ook een ontwerp ingediend, regelende de douane-regten van graan, meel en andere levensmiddelen.

— De *Moniteur* meldt dat de keizer de deputatie van het wetgevend ligchaam, belast met het overhandigen van het adres van antwoord op de troonrede, heeft ontvangen.

De keizer antwoordde ongeveer het volgende: Ik bedank de kamer voor de gevoelens, welke zij heeft geuit en voor het vertrouwen, dat zij in mij stelt. Zoo dit vertrouwen mij vereert en vleit, dan geloof ik dit waardig te zijn, door de aanhoudende zorg, welke ik er aan wijd de verschillende kwestien te beschouwen uit het gezigtspunt van het ware belang van Frankrijk. Van zijn tijd te zijn, alles wat het verleden goeds in zich bevat te behouden en de toekomst voor te bereiden, door den loop der beschaving te bevrijden van de vooroordeelen, die haar belemmeren, en de utopien, die haar in gevaar brengen, ziedaar op welke wijze wij aan onze kinderen rustige en voorspoedige dagen zullen achterlaten. In weerwil van de levendigheid der discussien betreur ik het volstrekt niet dat de groote staatsligchamen de moeijelijke kwestien van de buitenlandsche politiek hebben behandeld. De natie trekt daaruit in menigerlij opzigt voordeel; Die debatten onderrigten haar zonder haar ongerust te kunnen maken. Ik zal mij altijd gelukkig achten het met u eens te zijn. Aan hetzelfde stemregt hebben wij onzen oorsprong te danken; geleid door dezelfde gevoelens, zullen wij elkander onderling helpen om bevordelijk te zijn aan den luister en de welvaart van Frankrijk.

## ITALIË.

In de zitting van den Sardinischen senaat van 25 dezer heeft de heer Sforza het gouvernement formeel verzocht, de noodige stappen te doen om aan de Fransche regering de terugroeping harer troepen uit Rome te verkrijgen.

Graaf Cavour heeft aan de kamer der afgevaardigden verklaard, dat het ministerieel programma door de wijziging van het kabinet geene verandering heeft ondergaan.

De graaf de Cavour is spoedig geslaagd in de zamenstelling van een nieuw ministerie. Daarmede is het doel bereikt, dat hij zich met de ontbinding van het vorige voorgesteld had, namelijk een bestuur, meer beantwoordende aan de behoeften van den tegenwoordigen tijd.

De viering van Garibaldi's naamdag is overal zonder rustverstoring afgeloopen.

Eene officieele dépêche uit Ascoli, van 21 dezer, zegt dat Civitella del Tronto, na een hevig vuur, dat vier dagen geduurd heeft, zich heeft overgegeven.

De *Perseveranza* verzekert, dat een aantal leden der geestelijkheid eene zekere pressie op den paus trachten uit te oefenen, ten einde hem over te halen naar Venetie te vertrekken. Het blad voegt er bij, dat de heer Bellegarde reeds met eene zending naar Weenen is belast, om daarvoor te onderhandelen, doch dat het Oostenrijksch gouvernement ten dien aanzien bevreesd is voor iedere verantwoordelijkheid.

Men hoort nu van meer dan éénen kant dat de gewezen koning van Napels het plan heeft laten varen, om te Rome te blijven. Over zijne toekomstige woonplaats is men het echter niet eens.

Onder de geruchten, die over den paus in omloop zijn, is er een, dat wij meer om het vreemsoortige, dan wegens het waarschijnlijke aanstippen. Men zegt dan, dat Z. H. in alle stilte zes kardinalen benoemd heeft, met Antonelli aan het hoofd. Die kardinalen zouden zich naar Munchen begeven en daar de aangelegenheden van de Katholieke Kerk besturen; de paus zou echter te Rome blijven en in een klooster gaan. Men voegt er bij, dat dit gebeuren zal den dag, waarop het hof van Rome verneemt dat de Fransche troepen die stad zullen verlaten. Het is de Parijsche correspondent van den *Précurseur*, die dit verhaalt en er uit afleidt, dat men daardoor Frankrijk in de engte denkt te drijven.

Uit het Venetiaansche worden bijzonderheden medegedeeld, waaruit men kan opmaken, dat Oostenrijk de armee van Italie buitengewoon versterkt. De liniën van Venetie, met hare 52 werken, die de Lagunen verdedigen, zijn voltooid en alleen de drijvende batterij, die in het arsenaal ligt, moet nog voltooid worden. Vooral bij de artillerie zijn groote verbeteringen ingevoerd. Dit gevoegd bij de omstandigheid, dat de veldtuigmeester von Benedek de directie van den generalen staf overgegeven heeft en zich nu alleen met het kommando over zijne armee bezig houdt, schijnt er voor te pleiten, dat de Oostenrijksche regering spoedig een oorlog voorziet.

Men ontvangt op den duur ongunstige berigten uit de Herzegowina en er moeten redenen bestaan om aan te nemen, dat de opstand door buitenlandschen invloed, moreel en finantieel ondersteund wordt. Over het algemeen valt de strijd ten nadeele van de Turken uit. Reeds zijn een aantal Turksche dorpen, bij de grenzen van Montenegro gelegen, in de asch gelegd. Men doet intusschen te Agram al wat mogelijk is, om de Turksche strijdkrachten te versterken.

### Laatste Telegrafische Dépêches.

**Napels**, 25 Maart. (*Reuter's Agentschap*). Frans II zal den 2den April uit Rome vertrekken, om zich naar Beijeren te begeven.

Men ziet nog steeds onderscheidene uitgewekene leden van den Napolitaanschen adel alhier terug komen.

# BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Batavia. Per telegraaf van Soerabaija zijn tijdingen ontvangen van Timor, loopende tot 25 April. De radja van Larentoeka, *Don André*, is overleden en door zijn oudsten broeder opgevolgd.

De resident is naar Soemba en Ende geweest, heeft aldaar alle zaken naar wensch geregeld en een nieuw contract met de hoofden van Ende gesloten. Overal heerschte rust.

Rembang. In de districten Waroe en Soelang, afdeeling Rembang, is eene ziekte onder de karbouwen uitgebroken, waaraan den 25sten April j. l. reeds 34 beesten bezweken waren.

Het water in de Solo rivier is op den 20sten April op nieuw gewassen en heeft den 21sten verscheidene velden van het district Bengel, afdeeling Toeban overstroomd.

Van den Nederlandschen Consul te Canton in China is ontvangen het volgende algemeen overzigt van de Nederlandsche scheepvaart en handel op China, gedurende 1860.

De uitslag der Nederlandsche vrachtvaart op China gedurende 1860 steekt gunstig af bij de resultaten van het jaar te voren, zoowel in het aantal van in- en uitgevoerde ladingen, als in bedongen vrachten door de in getal merkelijk toegenomene schepen, die dit rijk bezochten. Overigens hebben blijkbaar de in het vorige jaarverslag vermelde omstandigheden voortgegaan op de rigting onzer scheepvaart te werken; Canton is verder achteruitgegaan en ziet slechts zelden meer een Hollandsch schip; terwijl daarentegen Macao toeneemt in gelegenheid voor het verschaffen van uitvoerlading aan onze naar den Indischen archipel vertrekkende schepen, Hongkong meer en meer het depot en de markt wordt voor Europesche invoeren, en in geheel China slechts een enkele Nederlandsche bodem voor uitvoerlading bestemd ten Kaap de Goede Hoop is gebruikt.

In aantal van in- en uitgaande schepen behoudt Hongkong steeds den eersten rang, als het middelpunt van gemeenschap en de zetel van handels bestuur, doch overigens alleen voor den invoerhandel gewigtig. Aldaar zijn aangekomen (tegen 27 schepen, metende 12517 ton in 1859) 54 Ned. schepen metende 28902 ton register, waarvan:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | met | diverse lading | uit | Nederland |
| 19 | 〃 | steenkolen | 〃 | Engeland |
| 1 | 〃 | katoen | van | Bombay |
| 11 | 〃 | rijst | 〃 | Java |
| 3 | 〃 | id. | 〃 | Singapoer |
| 1 | 〃 | id. | 〃 | Saigon (Cochin-China. |
| 4 | 〃 | diverse lading | 〃 | Japan. |
| 6 | 〃 | id. | 〃 | Chinesche kust |
| 1 | 〃 | ballast | 〃 | id. |
| 4 | 〃 | id. | 〃 | Macao (vrachtzoekend.) |
| 1 | 〃 | diverse lading | 〃 | id. |
| 1 | 〃 | ballast | 〃 | Whampoa (id.) |
| 1 | 〃 | krijgsmaterieel | 〃 | Golf v. Pi-Chi-Li (g. trans. schip) |

54 schepen

en vertrokken 56 schepen, metende 28710 ton, waarvan:

| | | | |
|---|---|---|---|
| 22 | in ballast | naar | Batavia |
| 5 | 〃 〃 | 〃 | Macao |
| 1 | met aan boord gebleven rijstlading | 〃 | id. |
| 1 | in ballast | 〃 | Whampoa (reparatie |
| 2 | 〃 〃 | 〃 | Nagasaki |
| 1 | met diverse lading | 〃 | id. |
| 2 | in ballast | 〃 | Bangkok |
| 1 | 〃 〃 | 〃 | Singapoer |
| 3 | 〃 〃 | 〃 | Saigon |
| 8 | met diverse lading | 〃 | Shanghae |
| 1 | in ballast | 〃 | id. |
| 1 | 〃 〃 | 〃 | Emoy |
| 1 | met aan boord gebleven rijstlading | 〃 | id. |
| 3 | 〃 krijgsmaterieel naar Golf v. Pi-Chi-Li (gouv. transp.) | | |
| 4 | met diverse lading en emigranten naar San Francisco | | |

56 schepen

Te Macao kwamen aan 35 schepen, metende 15322 ton, als:

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 6 | schepen | 3017 | ton | in ballast | van | Hongkong |
| 1 | 〃 | 483 | 〃 | met Indische lading | 〃 | id. |
| 3 | 〃 | 1670 | 〃 | in ballast | 〃 | Whampoa |
| 2 | 〃 | 499 | 〃 | met diverse lading | 〃 | Makasser |
| 2 | 〃 | 1182 | 〃 | met rijst | 〃 | Ampenan |
| 11 | 〃 | 4991 | 〃 | id. | 〃 | Java |
| 4 | 〃 | 1780 | 〃 | id. | 〃 | Saigon |
| 3 | 〃 | 852 | 〃 | id. en diverse | 〃 | Singapoer |
| 2 | 〃 | 496 | 〃 | id. | 〃 | Bangkok |
| 1 | 〃 | 352 | 〃 | id. | 〃 | Formosa |

35 schepen 15322 ton

welke vertrokken zijn van daar als volgt:

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 14 | schepen | 6308 | ton | met diverse lading | naar | Java |
| 5 | 〃 | 2187 | 〃 | in ballast | 〃 | id. |
| 1 | 〃 | 187 | 〃 | met diverse lading | 〃 | Makasser |
| 3 | 〃 | 1187 | 〃 | 〃 id. | 〃 | Saigon |
| 3 | 〃 | 1361 | 〃 | 〃 id. | 〃 | Singapoer |
| 2 | 〃 | 851 | 〃 | in ballast | 〃 | Hongkong |
| 2 | 〃 | 680 | 〃 | 〃 id. | 〃 | Bangkok |
| 2 | 〃 | 652 | 〃 | met diverse lading | 〃 | Emoy |
| 1 | 〃 | 584 | 〃 | 〃 id. | 〃 | Shanghae |
| 1 | 〃 | 500 | 〃 | in ballast | 〃 | Rangoon |
| 1 | 〃 | 825 | 〃 | met emigranten | 〃 | Havanna |

35 schepen.

Dit totaal cijfer is 7 schepen en ca. 1,000 ton grooter dan in 1859 geweest; vooral in het getal van 20 uitgevoerde ladingen naar Indie bestaat de vermeerdering; van de 19 schepen via Java huiswaarts gestuurd, behoefden dan ook slechts 5 in ballast te vertrekken. Het emigranten-vervoer naar West-Indie hield in den aanvang des jaars geheel op, doch nadat de werving van wege het bestuur op den te Canton gevolgden voet met goeden uitslag was geregeld, hebben zich tegen het einde des jaars weder vele emigranten opgedaan, tot wier vervoer evenwel meest Amerikaansche schepen werden gebezigd.

Het getal onzer aangekomene en vertrokken schepen te Canton, in 1859 slechts 12, is dit jaar tot op 5 schepen, metende 2,237 ton teruggegaan, bestaande uit:

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 2 | schepen | met | rijst | van | Java |
| 2 | 〃 | 〃 | erwten | 〃 | Shanghae |
| 1 | 〃 | 〃 | diverse lading | 〃 | Japan. |

5 schepen

welke vertrokken zijn, als volgt:

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 2 | schepen | in | ballast | naar | Batavia |
| 2 | 〃 | 〃 | 〃 | 〃 | Macao, ter belading naar idem |
| 1 | 〃 | 〃 | 〃 | | terug naar Japan |

5 schepen

De opheffing alhier van het vroeger toegekende voorregt aan graanschepen, vrijdom van tonnengelden namelijk, eene opheffing, die den invoerhandel met vreemde schepen van rijst en ander voedsel thans aan Canton ontnomen en naar Hongkong en Macao verplaatst heeft, zal denkelijk onze scheepvaart op de Cantonsche rivier voortaan bijna geheel overbodig maken. Handel in Nederlandsche producten heeft hier niet plaats. Provisien uit Nederland aangevoerd, en alleen bij vreemdelingen in gebruik, vinden meest koopers te Hongkong, terwijl Macao de beste wegen naar het binnenland en dus doorgaans de beste markt aanbied voor Leijdsche manufacturen.

Te Emoij is de handel met den Indischen archipel en in het bijzonder met Java vrij levendig geweest, doch het getal der in Nederlandsche schepen derwaarts uitgevoerde ladingen heeft dat des vorigen jaars niet bereikt, daar deze haven minder druk dan in 1859 door onze bodems bezocht is. Het getal aangekome, ongerekend de

4 sch. op 1 Januarij 1860 ter reede, bedroeg:

29 〃 metende 10,684 ton (tegen 40 sch. 15805 in 1859.

waarvan 13 sch. 5,313 ton met diverse lading van den Indischen archipel

en 16 〃 5,371 ton met diverse lading van de Chinesche kust

33 schepen, waarvan op ultimo December 1860 nog

3 schepen ter reede aanwezig en

30 〃 11,137 ton vertrokken, als:

13 schepen 5,115 ton met diverse lading naar den Indischen archipel,

17 〃 6,020 ton met diverse lading naar de Chinesche kust.

33 schepen

De stemming der Chinesche autoriteiten te dezer plaatse, waar gelukkig tot nog toe geen vreemd douane-bestuur ingevoerd en de omgang met vreemdelingen steeds minder dan elders door ernstige verwikkelingen gekenmerkt geweest is, onderscheidt zich zeer gunstig van die in de andere Chinesche havens. Vooral jegens het Nederlandsche Vice-Consulaat

wordt door hen veel vertrouwen en de meest mogelijke handelbaarheid betoond; een gevolg onder andere van de nadere handelsbetrekking, waarin deze plaats sinds lang tot Nederlandsch-Indie staat.

Te Shanghae is in 1860 nog meer dan het reeds zeer verhoogde cijfer bereikt, waartoe in 1859 de pas ontstane handel met Japan aldaar onze scheepvaart had opgedreven. Aldaar zijn aangekomen 31 schepen 10,881 ton, allen beladen, (tegen 31 schepen 9,875 ton in 1859), — waarvan;

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 13 sch. | 3,376 | ton met | diverse lading | van Japan |
| 1 ″ | 192 | ″ ″ | ″ | ″ de golf v. Pi-Chi-Li |
| 8 ″ | 3,810 | ″ ″ | ″ | ″ Hongkong |
| 2 ″ | 960 | ″ ″ | steenkolen | ″ Formosa |
| 2 ″ | 786 | ″ ″ | ″ | ″ Engeland |
| 5 ″ | 1,757 | ″ ″ | diverse lading | ″ de Chinesche kust |

31 schepen.

en vertrokken een gelijk getal, waarvan:

| | | | |
|---|---|---|---|
| 11 sch. | 3,560 | ton in ballast | naar Japan |
| 2 ″ | 192 | ″ met diverse lading | naar idem. |
| 6 ″ | 1,836 | ″ ″ ″ ″ | ″ Honkong |
| 2 ″ | 458 | ″ ″ ″ ″ | ″ de g. v. Pi-Chi-Li |
| 6 ″ | 2,270 | ″ ″ ″ ″ | ″ de Chin. kust. |
| 1 ″ | 431 | in ballast | ″ idem |
| 1 ″ | 756 | ″ ″ ″ | ″ Singapoer |
| 1 ″ | 592 | ″ ″ ″ | ″ Batavia |
| 1 ″ | 446 | ″ met thee en diversen | ″ London. |

31 schepen

De in- en uitvoerhandel dezer haven met westersche rijken leed een gevoeligen slag bij de verwoesting der naburige stad Sao-Chow, en bij den daarop gevolgden aanval tegen Shanghae van de Nankingsche opstandelingen, die thans de meeste wegen van gemeenschap met het binnenland bezet en onder schatting houden. Doch het staat te verwachten, dat Shanghae met der tijd zijn vroeger gewigt voor Europa en Amerika niet alleen herwinnen, maar verdubbelen zal, wanneer de bij tractaat toegelatene en thans beraamde opening der Yang-tze-Kiang rivier voor vreemde scheepvaart, den handel dier werelddeelen, over Shanghae, regtstreeks naar het hart van China zal voeren.

Van Ningpo zijn geene opgaven verkregen; de handel bepaalt zich aldaar voornamelijk tot die op de kust, waartoe ook in 1860 enkele Nederlandsche schepen gebezigd zijn.

Foochow heeft dit jaar een bijzonder groot aandeel in den uitvoerhandel van thee genoten, door toevloeijing van alles wat tengevolge der binnenlandsche onlusten niet naar Shanghae of Canton kon worden afgevoerd. Deze haven werd evenwel slechts door één Nederlandsch schip, voor Chinesche rekening in den kusthandel gebezigd, bezocht. Onze schepen zijn in den regel minder geschikt voor theevrachten als minder uitsluitend met het oog op snelzeilendheid gebouwd; en aan den anderen kant zijn de theevrachten niet de meest voordeelige voor onze schepen, daar die meestal door groote concurentie van Engelsche en Amerikaansche schepen, die huiswaarts moeten keeren, lager zijn dan de retourvrachten verkrijgbaar op Java.

Swatow is vooral van gewigt door uitvoer van suiker naar Shanghae en Hongkong, doch ook van daar worden de bijzonderheden gemist. De vijandige gezindheid van de bevolking der stad en omstreken, die zich tegen het haars ondanks ingevoerde vreemd douane-bestuur verzet, maakt er dikwijls den handel min of meer onveilig; doch vreemde scheepvaart van en naar andere havens ter kust bestaat er reeds verscheidene jaren onbelemmerd. (J. C.)

SOERABAIJA. Wij verbazen ons over de vermetelheid, waarmede de Nieuwsbode in haar nommer van Maandag jl. de onwaarheid van ons berigt omtrent de straatschenderij, door officieren alhier gepleegd, aan de kaak stelt.

Wij houden de waarheid van het feit vol na herhaalde informatien door ons dienaangaande genomen, en wij noodigen eenvoudig den „geloofwaardigen" persoon die de Nieuwsbode heeft ingelicht, uit om zijn naam bekend te stellen, en ons met daadzaken te wederleggen. Alleen eene bijzaak is minder juist: twee personen bleven aan de deur staan, terwijl de twee anderen zijn binnengedrongen. Had men ons bescheiden ingelicht, wij zouden immers het berigt hebben gerectificeerd, iets waarvoor wij nimmer geschroomd hebben.

Overigens is het berigt juist, en het feit der ontkleeding toont, hoe zachtzinnig men de zaak beoordeele, dat men zich bewust was eene daad te doen, die het uniform zou hebben onteerd.

Overigens zijn wij de eerste om hier niets meer dan eene vermetele baldadigheid te zien en hebben de zaak alleen als nieuws medegedeeld ter waarschuwing.

Wij laten gerust aan het oordeel des publieks over van welke zijde van de sisser een donderslag is gemaakt.

Maar nog meer dan over de bestrijding, verbazen wij ons over de wijze van bestrijding der Nieuwsbode.

Zij digt ons den eigenwaan toe — haar stokpaardje — dat wij ons tolk der openbare meening zouden achten, iets wat wij nimmer hebben beweerd.

Zij wederspreekt zich zelve, want zij noemt ons roekeloos, omdat onze mededeeling de toekomst der daders zou kunnen in gevaar brengen, iets wat wel onmogelijk is, zoo, gelijk zij het voorstelt, de geheele zaak eene beuzeling ware, ten zij de bevoegde authoriteit onregtvaardig zij, aan wier goede pligtsbetrachting zij echter zegt niet te twijfelen.

Of misschien meent zij dat ongeregeldheden, door Europeanen gepleegd, liever gesusd moeten worden, terwijl men den inlander, die het waagde des avonds in eens anders erf te dringen, met rietslagen of gevangenis zou straffen.

Wat zou dan toch wel de bedoeling der Nieuwsbode zijn met deze wijze van bestrijding?

Wij willen ons gevoelen haar daaromtrent kenbaar maken, opdat zij eens vooral wete, dat hare jongste aanvallen ons alle achting voor haar hebben doen verliezen.

Toen zich pas de ongunstige stemming van zekere zijde over ons berigt had geopenbaard, haastte zij zich om in een artikel getiteld: Een woord over de officieren van administratie bij het Indische leger (No. 33) ons, indien wij in hare schatting vernederd waren, nog meer te vernederen. Onder de betuiging der noodzakelijkheid „om (den krijgsman) stand in waarde te houden," als of wij het niet deden, maakt zij van de officieren een zonderlingen overgang tot den vrijen arbeid, en van dezen op de zendelingen, en dezulken onder hen, die tot eene veranderde zienswijze in hunne roeping geraken. Zij wil duidelijk dat men aan ons denke, die, gelijk ieder weet, zelven vroeger de betrekking van zendeling hebben bekleed: wij schamen ons daarover in het minst niet, want wij hebben dien achtbaren loopbaan ingetreden met opoffering van betere vooruitzigten, dien bewandeld met eere en verlaten uit betere overtuiging.

Nu weet de Nieuwsbode zeer goed, dat er genoeg ligtzinnigen zijn die voor den zendeling de schouders ophalen, en den gewezen zendeling nooit willen vergeven, wat hij eenmaal was; wij bekommeren ons daarom weinig, maar de Nieuwsbode speculeert daarop, juist in een oogenblik, waarin vele onnadenkenden tegen ons zijn ingenomen, en in een opstel waarin zij den officiersstand hulde brengt.

Zoo vleit zij de zwakheid en de ijdelheid, door over ons te gelijk met zekere minachting te spreken, en op onze antecedenten te zinspelen.

Het is of zij gevoelt, ons niets anders te kunnen bestrijden. Menigmalen wezen wij haar, na eens door haar in woorden zonder bewijzen te zijn aangevallen, op hare inconsequentien, zij antwoordde niet; waarom? achtte zij onze opmerkingen het antwoord onwaardig? – wel nu, waarom dan van ter zijde en ter sluiks op onedele wijze ons in de schatting des publieks te willen vernederen? Waarom in haar jongste berigt, met aanwending eener bombastische rhetorische figuur, alle dagbladen uit te noodigen haar berigt over te nemen; waarom? dan alleen opdat men over geheel Indie zou weten hoe roekeloos de Oostpost berigten geeft, en hoe verwaand wij ons als tolken der openbre meening stellen! Dat alles kon nergens anders om geschieden dan om haar blad te bevoordeelen, door het onze te verguizen.

Wel nu de Nieuwsbode ga haren gang!

Het is ons onmogelijk met zulke wapenen onze antagonisten te bestrijden, en daartoe op hunne antecedenten te wijzen, hunne stellingen te verdraaijen, en op vermetele wijze eene kleine onjuistheid in hunne berigten aan te wenden als middel om hen van roekeloozen laster te doen verdenken, en een zwak deel van het publiek te vleijen en tegen hen te verbitteren.

Wij zoeken door het streven naar waarheid — klinke zij aangenaam of niet — ons staande te houden, niet door vleijerij!

(*Red. Oostpost.*)

## AAN- EN UITVOER TE SAMARANG,

*van den 2den April tot en met den 7den Mei* 1861.

### AANVOER.

Van Batavia met de Ned. Ind. stoomboot Oenarang, kapitein *S. van Hulstijn.*

10 vn. bier, 1 pakje sigaren, 6 rijtuigen, 3 kn. lampen, 4 kn. provisien, 1 pakje zilverwerk, 1 pakje zeilgaren, 1 kt. zijden stoffen, 3 kn. medicijnen, 110 kn. wijn, 30 kn. vruchten, 7 kn. kramerijen, 70 kn. benzoin, 7½ pik. was, 5 kn. papier, 199 ks. zeep, 5 kn. glaswerk, 4 kn. kleedingstukken, 2 kn. beschuit, 1 kt. seraphine en 20 kn. lijnwaden, *Order.*

36 kn. lijnwaden, *Order.* (*Uit het Entrepôt aldaar.*)

Van Batavia met de Ned. Ind. stoomboot Prins van Oranje, kapitein *J. Prins.*

2 bn. Japs. bezems, 4 kn. sakkij, 1 kt. hoeden, 7 bn. papier, 12 ps. ledige koffers, 3 kn. spiegeltjes, 106 kn. thee, 1 pak diversen, 2 kn. speelkaarten, 35½ pik. was en 237 col. diverse lijnwaden, *Order.*

Van Muntok over Soerabaija en Joana met de Ned. Ind. schoener Koentool Maas, kapitein *Liem Assie.*

*Lading van Muntok.*

150 pik. tingie en 4000 ps. zilveren munt, *Order.*

*Lading van Soerabaija.*

16½ pik. klapper-olie, 10 doz. brandij, 3 kod. sloffen, 6000 ps. sigaren, 30 ps. ijzerwerk en 17 pik. aardappelen, *Order.*

*Lading van Joana.*

180 pik. rijst en 300 st. warings, *Order.*

Van Muntok over Batavia met de Ned. Ind. schoener Srie Bientang, kapt. *Tjie Ing Sie.*

*Lading van Muntok.*

1 st. ambalo-hout, 60 pik. tingie, 4 potten honig, 10 katj. schulpen en 1000 ps. goenie-zakken, *Order.*

*Lading van Batavia.*

2 kod. Chin. schoenen, 2½ kod. broeken en baadjes, 1200 bossen lamppitten, 22 ks. zeep en 24 ps. lijnwaden, *Order.*

Van Banjermassing en Poelo Laut over Cheribon met Ned. Ind. brik Vernon, kapitein *J. Ehrencron.*

*Lading van Banjermassing.*

13,500 pik. malocka-matten, *Order.*

*Lading van Poelo Laut.*

90 pik. blatjang, *Order.*

Van Banjermassing met de Ned. Ind. schoener Sumatra, kapitein *Mohamat Alie.*

47 kod. rottinghoeden en 14 pik. was, *Order.*

4612 bossen bindrotting, 1331 ps. planken en 24 pik. trassie en 1000 ps. malocka-matten, *Gezagvoerder.*

Van Banjermassing met de Ned. Ind. bark Marzoek, kapitein *Said Salim Bin Achmat Segaf.*

2 kod. rottinghoeden, 15 katties hertepoezen, 11 pik. was, 97 pik. trassie en 3500 ps. zilveren munt, *Order.*

773 bossen bindrotting, 55,290 ps. kadjang-matten, 120 ps. planken, 6 ps. balken, 8 pik. damar en 275 ps. dakribben, *Gezagvoerder.*

Van Muntok met de Ned. Ind. schoener Louisa, kapt. *Liem Boen Giok.*

6 pik. poelosarie en 4900 ps. zilveren munt, *Order.*

Van Soerabaija met de Ned. Ind. stoomboot Koningin der Nederlanden, kapitein *E. Lewis.*

5 kn. laken, 2 kn. diversen, 2 trommels beschuit, 1 mandje uijen, 1 kt. schoenen en 7 kn. mousseline de laine, *Order.*

En andere lading van Soerabaija, bestemd voor Batavia en Singapoer.

Van Nederland over Soerabaija met de Ned. bark Lammina Elisabeth, kapitein *A. Gersen.*

11 keld. genever en 169 collies provisien, *Order.*

### UITVOER.

Naar Nederland viâ Soerabaija met de Ned. bark Vriendentrouw, kapt. *D. Grevelink.*

125 pik. rotting, 2000 pik. koffij en 125 kn. kopergeld, *N. H. M.*

Naar Batavia met de Ned. Ind. bark Orestes, kapt. *Jo Agouw.*

45 pik. kat. garen, 52 pik. meel, 30 pik. kandij-suiker, 1 stel wagentuigen, 4/40 kod. Java tabak, 207 pik. koffij, 60 ps. ledige vaten, 2372 pik. rijst, 56 pik. rotting, 2 kod. sarongs, ½ pik. medicijnen en 3 ps. Java stroo-matten, *Diverse Chinezen.*

Naar Soerabaija met de Ned. Ind. brik Noor, kapt. *Sech Achmat Bin Almanie.*

1 kod. sarongs, 5 st. Java stroo-matten en 420 ps. zilveren munt, *Gezagvoerder.*

Naar Pecalongan met de Ned. Ind. bark Ellen, kapt. *T. A. P. Wentholt.*

365 st. balken, *B. Kopersmit & Co.*

Naar Batavia met het Ned. Ind. schip Helena Louisa, kapt. *M. J. Meijer.*

2676 st. balken, *Dorrepaal & Co.*

Naar Batavia met de Ned. Ind. bark Sara Eleonora, kapt. *D. Schuijmer.*

600 st. balken, 1128 st. dolken, 1000 st. ribben en 2531 st. sirappen, *Dorrepaal & Co.*

1 ks. wijn, *C. A. Beijer.*

1 ks. modewaren, *Gezagvoerder.*

Naar Banjermassing met de Ned. Ind. brik Radatool Djena, kapt. *Hadjie Abdulganie.*

18 pik. rijst, 17 pik. kapook, 2 kod. stroo-deksels, 15 pik. poedersuiker, 8 kn. speelkaarten, 5 kod. zijden plangies, 17 pik. peper, 1 pik. micoa, 101 ks. zeep, 1 kt. naalden, 2 kn. reukwater, 3 kn. diversen, 1 kt. papier, 2 kod. Java tabak, 28 kn., 71 st. en 201 kod. diverse lijnwaden, *Diverse Personen.*

Naar Soerabaija met de Ned. Ind. stoomboot Prins van Oranje, kapt. *J. Prins.*

2 kn. lijnwaden, *Abdul Kader.*

Naar Soerabaija met de Ned. Ind. stoomboot Oenarang, kapitein *S. van Hulstijn.*

1 kt. glaswerk, *J. Hijmans.*

2 kn. medicijnen, *Rouveroy van Nieuwaal.*

1 kt. ledikanten en 1 ks. pleetwerk, *M. A. Jasper.*

1 pik. suiker en 73/100 pik. koffij, *Mac Neill & Co.*

1 baal katoen, *Wermuth & Co.* (*Uit het Regaal Pakhuis.*)

Naar Riouw met de Ned. Ind. bark Atiatoor Rachman, kapitein *Biedin.*

2325 pik. rijst, 30 pik. rotting, 142 pik. suiker, 55 pik. peper, 15 pik. kat. garen, 90 pik. katjang, 48 krandj. Java tabak, 1 katj. vogelnestjes, 10 ps. sockin, 4 st. katoen, 10 ellen laken, 14 pak. kleedjes, 3 ps. moltondekens en 30,000 ps. zilveren munt, *Oei Djie Sin.*

Naar China viâ Batavia met de Ned. Ind. brik Christiaan, kapt. *Liem Boen Kiat.*

*Lading voor China.*

3024 pik. rijst en 180 pik. rotting, *Tjioe Kiting.*

4½ pik. vischlijm, *Tioe Tiam Tioe.*

*Lading voor Batavia.*

650 ps. buffelhuiden, 20 pik. aluin en 1 kt. lijnwaden, *Gezagvoerder.*

Naar Singapoer viâ Batavia met de Ned. Ind. stoomboot Koningin der Nederlanden, kapitein *E. Lewis.*

*Lading voor Singapoer.*

48 st. balken en 20 ps. schapen, *Mac Neill & Co.*

48 pik. cubeben, 19 pik. lange peper en 12 pik. koperen gongs, *Tjio Goan Ing.*

*Lading voor Batavia.*

1 wagen, *Mac Neill & Co.*

2 bn. zeildoek, 1 kt. wagen-passement en 2 kn. leder, *C. Damnitz & Co.*

1 kt. mode-artikelen, *Coelen.*

## SCHEEPSBERIGTEN.

### Aangekomen Schepen te Samarang.

| DATUM. | | VLAG. | BENAM. | NAMEN DER SCHEPEN. | GEZAGVOERDER. | VAN | DATUM. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Mei. | 2 | Ned. Ind. | Stoomschip | Oenarang | S. van Hulstijn | Batavia. | 1 Mei. |
| ″ | 3 | ″ | ″ | Prins van Oranje | J. Prins | ″ | 1 ″ |
| ″ | 3 | ″ | Schoener | Koentool Maas | Liem Assie | Jawana. | 30 April. |
| ″ | 7 | ″ | ″ | Louisa | Liem Boen Giok | Muntok. | 10 ″ |
| ″ | 7 | ″ | ″ | Sarie Bientang | Tjien Ien Lie | ″ | 2 ″ |
| ″ | 7 | ″ | Brik | Vernon | H. Ehrencron | Cheribon. | 3 Mei. |
| ″ | 7 | ″ | Bark | Marzoek | Said Salim Bin Achmat Segaf | Banjermassing. | 29 April. |
| ″ | 8 | ″ | Stoomschip | Koningin der Nederlanden | E. Lewis | Soerabaija. | 7 Mei. |
| ″ | 8 | Ned. | Bark | Lammina Elisabeth | A. Gersen | ″ | 3 ″ |
| ″ | 8 | Ned. Ind. | Schoener | Sumatra | Mohamat Alie | Banjermassing. | 11 April. |

### Vertrokken Schepen van Samarang.

| DATUM. | | VLAG. | BENAM. | NAMEN DER SCHEPEN. | GEZAGVOERDER. | NAAR |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Mei | 4 | Ned. Ind. | Bark | Ellen | T. A. P. Wentholt | Pekalongan. |
| ″ | 4 | ″ | Stoomschip | Oenarang | S. van Hulstijn | Soerabaija. |
| ″ | 4 | ″ | ″ | Prins van Oranje | J. Prins | ″ |
| ″ | 6 | Ned. | Bark | Vriendentrouw | D. Grevelink | Soerabaija en Nederland. |
| ″ | 7 | Ned. Ind. | ″ | Helena Louisa | M. J. Meijer | Batavia. |
| ″ | 8 | ″ | Schip | Sara Eleonora | D. Schuijmer | ″ |

### In Lading liggende Schepen te Samarang.

| VLAG. | BENAM. | NAMEN DER SCHEPEN. | LAST. | GEZAGVOERDER. | BESTEMMING. | AGENTEN. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Ned. | Bark | Almelo | 249 | R. P. Tjebbes | | Dorrepaal & Co. |
| ″ | ″ | Vrede | 248 | J. L. ter Bruggen | Nederland | Jacobson & Co. |
| ″ | Brik | Henrica | 127 | A. H. Strackholder | China. | van Maanen & Co. |
| ″ | Bark | Stad Assen | 273 | W. J. Haverbult | | Dorrepaal & Co. |
| Hamb. | ″ | President Turrer | 130 | C. F. Fabricius | China. | Wermuth & Co. |
| Bals. | Schoener | Ampenan | 24 | Achmat | | Gezagvoerder. |
| Ned. Ind. | Bark | Djelanie | 226 | Sech Mohamat Bin Alie | Riouw | ″ |
| ″ | ″ | Saijan Maskoor | 128 | Hadjie Mohamat Yoesoop | | ″ |
| ″ | ″ | Kiem Tiang Hoat | 117½ | Tan Hok Tjoan | Banjermassing | ″ |
| ″ | Schip | Maria Henriette | 320 | J. Winter | Batavia | B. Kopersmit & Co. |
| ″ | Schoener | Koentool Maas | 89 | Liem Assie | | Gezagvoerder. |
| ″ | Brik | Vernon | 121 | H. Ehrencron | | ″ |
| ″ | Schoener | Srie Bientang | 16 | Tjie Ing Sie | Muntok | ″ |
| ″ | ″ | Sumatra | 94 | Mohamat Alie | | ″ |
| ″ | ″ | Louisa | 13½ | Liem Boen Giok | | ″ |
| ″ | Bark | Marzoek | 125 | Said Salim Bin Achmat Segaf | | ″ |
| Ned. | ″ | Lammina Elisabeth | 336 | A. Gersen | Nederland | Dorrepaal & Co. |

Van elk ongeteekend artikel in het Samarangsch Advertentie-Blad voorkomende, hetwelk geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, is de schrijver voor de wet J. H. DE GROOT.

*Gedrukt en Uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co., Samarang.*